

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi 3. Uluslararası Dil ve Edebiyat Kongresi

6-8 Ekim 2021

BİLDİRİ ÖZET KİTABI

YABANCI DİLLER
YÜKSEKOKULU

OKUDEK

BİLDİRİ ÖZETLERİ

EDİTÖRLER:

Prof. Dr. Bülent KIRMIZI

Dr. Öğr. Üyesi Abdulcevad HARDAN

Öğr. Gör. Mithat EKİNCİ

ÖNSÖZ

Değerli Araştırmacılar,

3. Uluslararası Dil ve Edebiyat Kongresi Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu ev sahipliğinde 6-8 Ekim 2021 tarihleri arasında Osmaniye’de düzenlenecektir.

Bilindiği gibi içinde doğduğu toplumun tüm değer yargılarını bünyesinde barındıran ve yansıtan bir gösterge olan edebiyatın hammaddesi dildir. Genel anlamda sanatsal bir aktivite olan edebiyat, insanların sadece estetik haz ve doyum alabilmeleri için icra edilen bir etkinlik değildir. Bu alanda öğretmeyi amaçlayan metinler olduğu gibi, düşündüren ve sadece sanatsal amaçla kaleme alınan metinler de bulunmaktadır. Edebi metin, hangi amaçla yazılmış olursa olsun sanatçı ile okur arasında gözle görülmeyen bir etkileşim kurar. Yazar bu etkileşim sayesinde okuyucu kitlesine mesaj içerikli birtakım kodlar iletir ve okuyucu sahip olduğu bilgi birikimi ve sosyo-kültürel yapısı dâhilinde kendince anlamlar çıkarır.

Kişinin ruhunun bir yansıması olan dil ise bireyin tüm duyu dünyasını yönlendiren, biçimlendiren bir algı mekanizmasıdır. Dil, milleti millet yapan unsurların başında gelir ve geçmişle gelecek arasında bir köprü görevi görürken, toplumun en derin ve mahrem özelliklerini açığa çıkarır. Dil aynı zamanda organik bir canlıdır ve onu canlandıran da edebiyattır. Dil yaşayıp gelişmesi için edebiyata ihtiyaç duyarken, edebiyat da mevcut kültürel yapıyı gelecek nesillere taşıyarak toplumun özgün yapısının korunmasını sağlar. Toplum bireylerini ortak bir noktada buluşturan dil, bir taşıyıcı vazifesi görür ve milleti diri tutarak yaşamasını sağlar.

Söz konusu durum dikkate alındığında, Üniversitemizce, “3. Uluslararası Dil ve Edebiyat Kongresinin” yapılması milli kültür ve bilincin, kültür klişe aktarımı ile yok olmaması için gerekli görülmüştür. Böylece dil ve edebiyat alanında çalışma yapan bilim insanları bir araya gelecek ve ortaya koydukları kuramsal verileri paylaşarak söz konusu alana hizmet etmiş olacaklardır.

Son tahlilde hepimizin takdiridir ki, her yaştan insanımızı, özellikle de gençlerimizi okumaya özendirerek ve dili yaralayacak kullanımlardan kaçınmalarını öğütleyerek ana dilimizle üretilen edebiyat ürünlerini yarınlara taşıyabiliriz. Unutulmamalıdır ki dilin ölümü, milletin ölümüne yol açan hazin bir sonudur.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ev sahipliğinde yapılan bu uluslararası kongrede dil, edebiyat, çeviri ve karşılaştırmalı edebiyat alanında Türk ve yabancı bilim insanları tarafından sunulan bildiriler dil ve edebiyatımıza yeni ve önemli katkılar sağlanacaktır.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Bülent KIRMIZI
Kongre Düzenleme Kurulu
Başkanı

KONGRE ONURSAL BAŞKANLARI

Prof. Dr. Turgay UZUN (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Nihat HATİPOĞLU (Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Niyazi CAN (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Sami ÖZGÜL (Kahramanmaraş İstiklal Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Mustafa Doğan KARAÇÖŞKUN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. İdris DEMİR (Batman Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM (Balkan Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Alparslan Ceylan (Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Alparslan DAYANGAÇ (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektör Yardımcısı)

Prof. Dr. Coşkun ÖZALP (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Rektör Yardımcısı)

Prof. Dr. Eyüp TEL (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanı)

DÜZENLEME KURULU

Başkan

Prof. Dr. Bülent KIRMIZI

Üyeler

Dr. Öğr. Üyesi Cevad HARDAN

Dr. Öğr. Üyesi Burçin YAPICI

HAKEM VE BİLİM KURULU

Ord. Prof. Dr. Muratgeldi SOYEGOV - Uluslararası Türkmen Türk Ün.- Türkmenistan

Prof. Dr. Abdülkadir MEZARI - Cezayir Öğretmenlik Yüksek Enstitüsü

Prof. Dr. Ahmet BEŞE - Manas Üniversitesi

Prof. Dr. Atilla SİLKE - Ege Ün.

Prof. Dr. Ayabek BAYNİYAZOV - Ardahan Ün.

Prof. Dr. Ayten GENÇ - Hacettepe Ün.

Prof. Dr. Beyhan KESİK - Giresun Ün.

Prof. Dr. Birsal KARAKOÇ - Uppsala University- İsveç

Prof. Dr. Burkhardt WOLF - Universität Wien

Prof. Dr. Ece KORKUT - Hacettepe Ün.

Prof. Dr. Emine Bogenç DEMİREL - Yıldız Teknik Ün.

Prof. Dr. Emine İNANIR - İstanbul Ün.

Prof. Dr. Emir ICHEM IDBEN - Kufe Üniversitesi/Irak

Prof. Dr. Enver TÖRE - Artvin Çoruh Ün.

Prof. Dr. Erdinç YÜCEL - Necmettin Erbakan Ün.

Prof. Dr. Esin OZANSOY - İstanbul Ün.
Prof. Dr. Fatih KANTER - Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Prof. Dr. Faruk TOPRAK - Ankara Ün.
Prof. Dr. Feryal ÇUBUKÇU - Dokuz Eylül Ün.
Prof. Dr. Giray FİDAN - Gazi Ün.
Prof. Dr. H. Derya CAN - Ankara Ün.
Prof. Dr. Halit KARATAY - Abant İzzet Baysal Ün.
Prof. Dr. Hasan YILMAZ - Necmettin Erbakan Ün.
Prof. Dr. İlyas ÖZTÜRK - Sakarya Ün.
Prof. Dr. İsmail İŞCEN - Mersin Ün.
Prof. Dr. İsmail ULUTAŞ - Siirt Ün.
Prof. Dr. Kemal TİMUR - Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Kenan DEMİRAYAK - Atatürk Ün.
Prof. Dr. Lemara SELENDİLİ - Kırım Federal Ün.- Kırım
Prof. Dr. Leyla ÇOŞAN - Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Luisa Maria Arvide Cambra - University of Almeria- İspanya
Prof. Dr. Mehmet AYDIN - Ondokuz Mayıs Ün.
Prof. Dr. Muhammet KOÇAK - Gazi Ün.
Prof. Dr. Muhlise Coşkun ÖGEYİK - Trakya Ün.
Prof. Dr. Musa YILDIZ - Gazi Ün.
Prof. Dr. Münevver Esin GÖREN - İstanbul Ün.
Prof. Dr. Nazım ELMAS - Giresun Ün.
Prof. Dr. Nergis BİRAY - Pamukkale Ün.
Prof. Dr. Onur KÖKSAL - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Osman BİLGİN - Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Ün.
Prof. Dr. Rüdiger WEINGARTEN - Bielefeld Üniversitesi
Prof. Dr. Sadettin ÖZÇELİK - Dicle Ün.
Prof. Dr. Siham Abdulmajeed ZENGİ - Bağdat Ün.- Irak
Prof. Dr. Syed AINULHASSAN - Jawaharlal Nehru Ün.
Prof. Dr. Şener BAĞ - Namık Kemal Ün.
Prof. Dr. Şerif Hüsnî ABDÜLKADİR - Tiyyarit Ün.- Cezayir
Prof. Dr. Tahir BALCI - Çukurova Ün.
Prof. Dr. Tutku Akter GÖKASAN - Cyprus Science Un.- North Cyprus
Prof. Dr. Umut BALCI - Batman Ün.
Prof. Dr. Yaprak Türkan YÜCELSİN TAŞ - Marmara Ün.
Prof. Dr. Yasemin KIRKGÖZ - Çukurova Ün
Prof. Dr. Zekiye ANTAKYALIOĞLU - Gaziantep Ün.
Prof. Dr. Zeynep ZAFER - Ankara Ün.
Prof. Dr. Hasan Hazreti - Tahran Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet ABDULGANİ - İskenderiye Ün.- Mısır
Doç. Dr. Ahmet NETTÜFKatar Ün.- Katar
Doç. Dr. Arif BAKLA - Yıldırım Beyazıt Ün.
Doç. Dr. Ayşe Atıcı ARAYANCAN - Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Doç. Dr. Bahar DEMİR - Ankara Ün.

Doç. Dr. Burak TELLİ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Doç. Dr. Burul SAGINBAYEVA - Kırgız Türk Manas Ün.- Kırgızistan
Doç. Dr. Daina GRASMANE - Latvija University of Life Sciences and Technologies-
Letonya
Doç. Dr. Ebru Akdoğan ARCA - Akdeniz Ün.
Doç. Dr. Fethi DEMİR - Van Yüzüncü Yıl Ün.
Doç. Dr. Fulya Topçuoğlu ÜNAL - Kütahya Dumlupınar Ün
Doç. Dr. Goran Selahattin ŞÜKÜK - Selahattin Ün.- Irak
Doç. Dr. Halil EYÜP - Baas Ün.- Suriye
Doç. Dr. Hasan M. Farhan - Musul Üniversitesi/Irak
Doç. Dr. İbtihal Mahdi - İngilizce Bölümü
Doç. Dr. Iryna DRYGA - Ukrayna Milli Bilimler Akademisi- Ukrayna
Doç. Dr. İlknur Tatar KIRILMIŞ - Ondokuz Mayıs Ün.
Doç. Dr. İrfan TOSUNOĞLU - Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU - Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ün.
Doç. Dr. Meral ŞEKER - Alanya Alaaddin Keykubat Ün.
Doç. Dr. Mustafa İsmail DÖNMEZ - Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Nazmi AĞIL - Koç Ün.
Doç. Dr. Nihan DEMİRYAY - Çanakkale Onsekiz Mart Ün.
Doç. Dr. Rihab Abdul-Jalil Saeed ALATTAR - İngilizce Departmanı
Doç. Dr. Sadi GEDİK - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Doç. Dr. Selim SOMUNCU - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Doç. Dr. Sofia SULAK - Bilim-Araştırma Merkezi -Moldova
Doç. Dr. Veysel ŞAHİN - Fırat Ün.
Doç. Dr. Yakup POYRAZ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Doç. Dr. Yılmaz IRMAK - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Doç. Dr. Yusra AL-JUMAILİ - Erciyes Ün.
Doç. Dr. Zeynep Yılmaz TÜRK - İnönü Ün.
Dr. Öğr. Üy. Taalaibek ABDİEV - Kırgız Türk Manas Ün.- Kırgızistan
Dr. Öğr. Üy. Üsama EL-İSA - Halep Ün.- Suriye
Dr. Öğr. Üy. Abdullah DEMİRAL - Osmaniye Korkut Ata Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ahmed Abdelghany Mohammed Abdelghany - Alexandria University
Dr. Öğr. Üy. Ahmet ÇEKİÇ - Sivas Cumhuriyet Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ahmet Derviş MÜEZZİN - Ondokuz Mayıs Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ahmet DÖNGER - Hakkari Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ahmet HALİL - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Ahmet YENİKALE - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ali DOĞANER - Osmaniye Korkut Ata Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ali ERARSLAN - Alanya Alaaddin Keykubat Ün.
Dr. Öğr. Üy. Amir EL-CERRAH - Fırat Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ayhan KUŞÇULU - Erciyes Ün.
Dr. Öğr. Üy. Burçin YAPICI - Osmaniye Korkut Ata Ün.
Dr. Öğr. Üy. Cevad HARDAN - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Çiler ÖZBAYRAK - Haliç Ün.

Dr. Öğr. Üy. Davut DAĞABAKAN - Ağrı İbrahim Çeçen Ün.
Dr. Öğr. Üy. Dilek ALTUNAY - Hatay Mustafa Kemal Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ehab ATTA - The American University of Cairo- Mısır
Dr. Öğr. Üy. Emine Eda ERCAN DEMİREL - Necmettin Erbakan Ün.
Dr. Öğr. Üy. Esra KİRİK - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Fahrettin ŞANAL - Necmettin Erbakan Ü.
Dr. Öğr. Üy. Fatma KARAMAN - Muğla Sıtkı Koçman
Dr. Öğr. Üy. Fidel Çakmak - Alanya Alaaddin Keykubat Ün.
Dr. Öğr. Üy. Gül Mükerrerem ÖZTÜRK - Recep Tayyip Erdoğan Ün.
Dr. Öğr. Üy. Gülcen ALICI - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Hani İsmail RAMAZAN
Dr. Öğr. Üy. İbrahim ERŞAHİN - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. İlyas ARSLAN - Munzur Ün.
Dr. Öğr. Üy. Kemalettin KOÇ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Keziban Topbaşoğlu ERAY - Kars Kafkas Ün.
Dr. Öğr. Üy. Lütüf ALICI - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Mehmet B. BÜYÜKTOPÇU - Kars Kafkas Ün.
Dr. Öğr. Üy. Mehmet Fetih YANARDAĞ - Kahramanmaraş Sütçü İmam Ün.
Dr. Öğr. Üy. Meryem NAKİBOĞLU - Aydın Adnan Menderes
Dr. Öğr. Üy. Mevlüt KULA - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Mohammad Maher JESRY - Essex University- İngiltere
Dr. Öğr. Üy. Mustafa DOLMACI - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Nazlı AĞGÜN - Osmaniye Korkut Ata Ün.
Dr. Öğr. Üy. Nesrin ŞEVİK - Karamanoğlu Mehmetbey Ün.
Dr. Öğr. Üy. Nihat YAVUZ - Çukurova Ün.
Dr. Öğr. Üy. Nuray DÖNMEZ - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Nuray PAMUK - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Nurcihan YÜRÜK - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Ömer Gökhan ULUM - Mersin Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ömer ÖĞÜNÇ - Aksaray Ün.
Dr. Öğr. Üy. Ruşen RAMİZOĞLU - Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üy. Srood Kanaan SHAKIR - Selahaddin Ün.- Irak
Dr. Öğr. Üy. Volkan KILIÇ - Hatay Mustafa Kemal Ün.
Dr. Öğr. Üy. Yeşim Betül OKTAY - Doğu Akdeniz Ün.
Dr. Efsane NAĞİYEVA - Bakü Avrasya Ün.- Azerbaycan
Dr. Emily POWELL - University of South Wales- İngiltere
Dr. Gatiba MAHMUDOVA - Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi- Azerbaycan
Dr. Gulom ISMOILOV - Institute of Language and Lit. of the Uzbek Academy of Sciences-Özbekistan
Dr. İlham BABANLI - Bakü Devlet Ün.-Azerbaycan
Dr. Negizbek ŞABDANALIYEV - Kırgız Türk Manas Üniversitesi- Kırgızistan

KONGRE ASİSTANI

Öğr. Gör. Mithat EKİNCİ

SEKRETERYA KURULU

Öğr. Gör Mithat EKİNCİ

Öğr. Gör. Mehmet ŞANVERDİ

Öğr. Gör. Ecem EKİNCİ

Öğr. Gör. Emrah ŞAVRAN

Öğr. Gör. Fatih ERCAN

İçindekiler

ÖNSÖZ	2
HAKEM VE BİLİM KURULU	3
CELÂYİRLİLER SULTANI AHMET CELÂYİR VE TÜRKÇE ‘YE VERDİĞİ ÖNEM	
Doç. Dr. Ayşe ATICI ARAYANCAN.....	12
AKKOYUNLU DÖNEMİNDE TÜRKÇE YAZAN EDİP VE ŞAİRLERİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME	
Doç. Dr. Ayşe ATICI ARAYANCAN.....	13
PANDEMİ SONRASI ALMANCA HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN HAZIRLIK EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLERİ	
Dr. Bilal ÜSTÜN und Dr. Bora BAŞARAN.....	14
TÜRKİYE ve KIRGIZ TÜRKÇELERİNDEKİ İNSAN KARAKTERİNİ ve DIŞ GÖRÜNÜŞLERİNİ İFADE EDEN SÖZLER	
Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR ve Aliya KENCEKULOVA	15
ALİS MUNRONUN HEKAYƏLƏRİNDƏ GERÇƏKLİK ARAYIŞI	
Əfsanə HÜSEYN (NAĞİYEVA).....	16
DIGITALIZATION in LANGUAGE EDUCATION: CHALLENGES and OPPORTUNITIES of THE NEW ERA	
Doç. Dr. Erkan YÜCE.....	17
ONLINE TRANSACTIONS and COLLABORATIONS in FOREIGN LANGUAGE TEACHING: THE CEFR-BASED STANDARDIZATION of INTERACTIONS	
Doç. Dr. Erkan YÜCE.....	18
AZERBAIJAN VE TÜRK EDEBİYYATINDA İSTİKLÂL MARŞI	
Doç. Dr. Fidan ABDURAHMANOVA	19
PAKİSTANLI YAZAR NADİM ASLAM' IN “KAYBOLAN SEVGİLİLERE YOLLAR” ADLI ESERİNDE DOĞU ve BATI DÜNYASININ KARŞILAŞDIRILMASINDA KÜLTÜREL FARKLILIKLAR	
Güler Neriman MEMMEDOVA.....	20
EDEBİ NİNNİLERİN FOLKLOR TEMELİ	
Gülzar Nureddin MEMMEDOVA.....	21
JAPONYA'DA POSTMODERN EDEBİYATIN OLUŞUMU	
Gülzar YUNUSOVA	22
“LERN MIT UNS” ADLI ALMANCA DERS KİTABININ DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ	
Dr. Hasan ÇELTİK.....	23
BƏHLUL BEHCƏT və TÜRKİYƏ ELMİ-DİNİ MÜHİTİ	
Hicran BABAYEVA.....	24
CODE-SWITCHING in DISCOURSE from THE PERSPECTIVES of TURKISH-ENGLISH BILINGUAL TEACHERS	
İbrahim Halil TOPAL	25

**MUHTAR AVEZOV'UN “KARAS KARAS” ADLI HİKAYESİNİN TEMATİK YAPISI
ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Könül ALİYEVA26

**HISTORICAL IMAGE of MONGOLIAN ABU SAID BAHADUR KHAN in FARMAN
KARIMZADEH “TABRIZ’S PRIDE” NOVEL**

Lamiya Majid NASİROVA.....27

**GERÇƏKLİYİN BƏDİİ DƏRKİNDƏ SARKAZM və İRONİYA (CƏLİL
MƏMMƏDQULUZADƏNİN “ÖLÜLƏR” və YUSİF SƏMƏDOĞLUNUN “QƏTL GÜNÜ”
ƏSƏRLƏRİ ƏSASINDA)**

Leyla ƏLİYEVA28

**İNDU SUNDARESANIN “TAÇ MAHAL” ÜÇLEMESİNDE BABÜR İMPARATORLUĞUNDA
YAPILAN İTTİFAK EVLİLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞDIRMA**

Leyla Yaşar PİRİMOVA.....29

**REŞAT NURİ GÜNTEKİNİN TÜRKÇE, TERCÜME ve DİL ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ
GÖRÜŞLERİ**

Prof. Dr. M. Fatih KANTER30

NARRATOLOJİ NƏZƏRİYYƏLƏRDƏ NƏSR TƏHKİYƏSİ: MODEL və STRUKTUR

Doç. Dr. Maral Yaqubova.....31

**LACANIAN M/OTHER in MAYA ANGELOU’S TWO AUTOBIOGRAPHIES: I KNOW
WHY THE CAGED BIRD SINGS and MOM & ME & MOM**

Melike Sultan ÇİÇEKLER ve Dr. Öğr. Üyesi Şule OKUROĞLU ÖZÜN32

**BATI AVRUPA'DAKİ İKİ DİLLİ TÜRK ÇOCUKLARINDA ANA DİLİ SORUNLARI
(ALMANYA ÖRNEĞİ)**

Prof. Dr. Muhammet KOÇAK33

ANA DİL EDİNİMİ SÜRECİNDE OLUŞAN DİL ÖGELERİ

Dr. Öğr. Üyesi Murat GÖK.....34

ANADİL EDİNİMİ SÜREÇLERİ ve ANADİL EDİNİMİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR

Dr. Öğr. Üyesi Murat GÖK.....35

**ROMAN JANRININ TƏKAMÜL TARİXİ AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATI TARİXİ
KONTEKSTİNDƏN**

Nergiz CABBARLI (ABDULLAYEVA)36

XX. YÜZYILIN BAŞINDA ÇİN EDEBİYATININ GELİŞİMİ

Dr. Nermin CAHANGIROVA.....37

KUTADGU BİLİG'DE SIR KAVRAMI

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ÇELİK.....38

**AĞRI DAĞI EFSANESİ'NİN TÜRKÇEDEN RUSÇAYA ÇEVİRİSİNİN V. V.
VİNOGRADOV'UN DEYİM SINIFLANDIRMASINA GÖRE İNCELENMESİ**

Dr. Öğr. Üyesi Nuray DÖNMEZ39

TANG DÖNEMİ ÇİN EDEBİYATINDA NESİR: “YİNGYİNG'İN HİKÂYESİ” ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Nuray PAMUK ÖZTÜRK.....40

MİLLİ KİMLİĞİN OLUŞUMUNDA ve KÜLTÜREL DEĞERLERİN AKTARIMINDA ANADİLİN ÖNEMİ	
Prof. Dr. Nuri KAHVECİ.....	41
T. S. ELIOT'IN "THE FAMILY REUNION" ve BEHÇET NECATİGİL'İN "YILDIZLARA BAKMAK" ESERLERİNDE YAŞAMIN ANLAMI VE ÖNEMİ	
Dr. Öğr. Üyesi Rabia Nesrin ER	42
METAFORLARIN İZİNDE GENÇLERİN ZİHNİNDEKİ ANNE KAVRAMI: OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	
Dr. Öğr. Üyesi Resul ÖZAVŞAR	43
THE PERSPECTIVES of PRE-SERVICE ELT TEACHERS on THE ROLES of EFL TEACHERS in SKILLS EDUCATION: A METAPHORIC STUDY	
Samet TAŞÇI	44
CUMHURİYET DÖNEMİ EDEBİYATINDA SOYKIRIM KONUSU (1918-1920)	
Samira KERİMOVA	45
DEDE KORKUT ANLATILARINDA "UYKU ÖLÜMDÜR" KAVRAMSAL METAFORU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	
Doç. Dr. Sema ÖZHER KOÇ	46
MÜSTƏQİLLİK İLLƏRİNDƏ AZƏRBAYCAN DİLİNİN LÜĞƏT TƏRKİBİNİN İNKİŞAFINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN ROLU (TV PROQRAMLARIN ADLARI)	
Sevinç TALİBOVA.....	47
TÜRKİYƏ ƏDƏBİYYATINDA MİLLİ XARAKTER ANLAYIŞINI FORMALAŞDIRAN AMİLLƏR	
Sima ŞEFİZADE.....	48
ROMANTİK ABDULLA ŞAIK ŞİİRLERİNDE TURANCILIK	
Ulviye ABDULLAYEVA	49
COVID19 PANDEMIC: AN UNEXPECTED JOURNEY	
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÇETİN KÖROĞLU	50
WRITE ME A STORY PLEASE! STORYBIRD	
Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÇETİN KÖROĞLU	51
<u>Arapça Özetler</u>	
TÜRKÇE İLE KUR'AN MEALİ ÖRNEĞİNDE SORU EDATLARI ANLAMLARININ AŞAMALARI ve ÇEVİRİLERİN TEKNİKLERİ	
Dr. Öğr. Üyesi Abdülcevad HARDAN	52
BAĞLAM ÖRNEKLERİ ÇERÇEVESİNDE ARAPÇA EĞİTİMİNDE İ'RAB'IN HEDEFLERİ ve ANLAMLARIN ETKİSİ	
Dr. Öğr. Üyesi Abdülcevad HARDAN	53
ŞER'İ VE EDEBÎ METİNLERİN ANADİLİNDE YORUMLANMASININ ÖNEMİ MÜFESSİRDE BULUNMASI GEREKEN ŞARTLAR	
Dr. Öğr. Üyesi Mohammed RABI ZEIN	54

KURANI KERİM'DEKİ EDATLARIN KASTEDİLEN ANLAMININ TERCİHİNDE BAĞLAM KARİNESİNİN ETKİSİ	
Dr. Abdulilah HURİ	55
ÇÖZÜMLEME ve YORUMU ANA DİLLE YAPILAN METNİN, YABANCI DİLLERLE ÇÖZÜMLEMESİYLE KARŞILAŞTIRILMASI-ARAPÇA KAYNAK DİL, TÜRKÇE HEDEF DİL	
Dr. Abdulkerim ALABEYDİ	56
ARAPÇADAN TÜRKÇEYE ve TÜRKÇEDEN ARAPÇAYA ÇEVİRİDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR	
Dr. Öğr. Üyesi Alaa Aldeen ALKARAZ	57
TÜRKİYEDE ARAPÇA ÖĞRETİMİ GELİŞTİRME AŞAMALARI ve ÖNE ÇIKAN SORUNLARI	
Dr. Saad ALROFAİDY	58
NESİLLERİN KİŞİLİKLERİNİN OLUŞUMUNDA DİL ORTAMININ ETKİSİ	
Doç. Dr. Mahmud KADDUM	59
ARAP DİLİ KONUŞMA YETENEĞİ VE ANLAM FARKLILIKLARINA ETKİSİ (ÖRNEK OLARAK KABİR AZABI İSBATI)	
Öğr. Gör. Moustafa ALMOUSTAFA	60
19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ ARAPÇA DİL MERKEZİ'NDEKİ HAZIRLIK SEVİYESİNDEKİ TÜRK ÖĞRENCİLERİNE PANDEMİ DÖNEMİNDE İNTERNET ÜZERİNDEN ARAPÇA ÖĞRETİM ETKİNLİĞİ ve ALGILARI HAKKINDA UYGULAMALI BİR ALAN ÇALIŞMASI	
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Derviş MÜEZZİN	61
KUR'AN-I KERİM'İN TEFSİRİNDE İMAM FARAHİ'NİN YENİLEYİCİ OKUYUŞ	
Öğr. Gör. Ghiyas ANİS	62
EL-MUKADDİMETU'L-ÂCURRŪMİYYE'NİN EL-CŪMEL VE ET- TUFFÂHA Fİ'N-NAHV İSİMLİ ESERLERDEN HER BİRİYLE İLİŞKİSİ	
Doç. Dr. Abdul Bade ALNIRBANI	63
ÇOCUKLARIMIZA ARAPÇA DİLBİLGİSİNİ NASIL ÖĞRETİRİZ	
Doç. Dr. Abdul Bade ALNIRBANI	64
DİL İSTİŞHÂDLARININ ZENGİNLEŞTİRMESİNDE KIRÂÂT-I AŞERE'NİN ROLU	
Dr. Öğr. Üyesi Hussam ANIS	65
ANADİLDE KAVRAM ÜRETME ve SEMANTİK ZENGİNLİĞİ OLUŞTURMA (SARF İLMİNDEKİ İŞTİKÂK BAĞLAMINDA)	
Dr. Öğr. Üyesi Hafel ALYOUNES	66
İÇGÜDÜYLE FASİH ARAPÇA ÖĞRETİMİ (TEORİ VE PRATİK)	
Dr. Batoul Ahmad JINDIA	67
THE POSITION of ARABIC in HIGHLIGHTING THE ISLAMIC IDENTITY in MALAYSIA	
Adham Ali HAMWIYA	68

CELÂYİRLİLER SULTANI AHMET CELÂYİR VE TÜRKÇE ‘YE VERDİĞİ ÖNEM

Doç. Dr. Ayşe ATICI ARAYANCAN

Özet

Ahmed Bahadır ve Sultan Gıyâseddin Ahmet adıyla anılan Ahmet Celâyir 1382-1410 yılları arasında Celâyirliler Devleti’nin tahtına sultan olarak oturdu. Celâyirli Devleti’nin kurucu Şeyh Hasan’ın (Bozorg) torunu olan, Ahmet Celâyir yaklaşık 30 yıllık hâkimiyet sürecinde siyasi açıdan karışık ve istikrarsız bir coğrafyada (Azerbaycan ve Irak) kardeşleri ve emirleri ile mücadele içinde geçti. 1408-1409 yılları arasında Hûzistan’da Çağatayların idaresindeki kaleleri fethetmeye başladı ve kalelerden birçoğunu ele geçirerek Bağdat’a döndü. Karakoyunlu hükümdarı Kara Yusuf ile bölgesel gücü ele geçirmek üzere Esed Köyü yakınlarında yapılan savaşta yenilgiye uğradı ve öldürüldü (1410).

Eğitimli bir sultan olan Sultan Ahmed Celayir hakkında kaynaklar onun müzehhip ve şairliği, mûsikişinaslığı ve astroloji olan ilgilisi yanında sülüs ve nesih konusunda aklâm-ı sittede (şes kalem)’de iyi bir hattat olduğunu kaydetmektedirler. Aynı zamanda edebiyat ile ilgilenen sultan şiir ile ilgilenmiş, Türkçe, Arapça ve Farsça şiirler yazmıştır. Onun zamanında Türkçe, Arapça’dan sonra ikinci önemli dil haline gelmiştir. Bu bildiride, Sultan Ahmet Celâyir’in Türkçe’ye verdiği önem, divanı ve Türkçe gazelleri üzerinden kaynaklar doğrultusunda genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Celayirliler, Ahmet Celayir, Türkçe, Gazel, Şair

AKKOYUNLU DÖNEMİNDE TÜRKÇE YAZAN EDİP VE ŞAİRLERİ HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Ayşe ATICI ARAYANCAN

Özet

XV.Yüzyıl Akkoyunlu hakimiyeti altında bulunan İran, Azerbaycan ve Doğu Anadolu farklı tasavvuf hareketlerin olduğu, Sünni-Şii çatışmalarının arttığı, siyasi karışıklıkların ve istikrarsızlıkların sürdüğü bir coğrafyadır. Bu huzursuzluk ve karışıklıklardan ötürü edebiyat alanında çok fazla ilerleme gösterilememiştir. Fakat siyasal olarak hareketli bir coğrafya olmasına rağmen Akkoyunlu hükümdarları sanat, edebiyat ve şiire önem vermiş, şair ve edipleri himaye edip, sanatlarını desteklemiş, yüklü atiyeler vermişlerdir. Hatta Sultan Yakub gibi bazı hükümdarlar şiir yazmış, o dönemde yaşayan edip ve şairlerin etkisinde kalarak çeşitli eserler kaleme almıştır.

Sultan Yakub, Tebrizli Ahmedî, Hatâyî-i Tebrîzî, Fuzuli, İbrahim Gülşeni gibi isimler dönemin önemli şair ve edipleri arasında sayılmaktadır. Özellikle eserlerinde Türkçeyi kullanmaları ve dönemin etkin edebi dili Farsçanın yanında Türkçeyi korumaya çalışmaları önemlidir. Bu bildiride, Akkoyunlu döneminde yaşayan ve Türkçe eser veren şairler hakkında bilgi verilirken, saraydaki konumları, etnik kökenleri, Türkçe 'ye verdikleri önem ve eserleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Akkoyunlu, Edebiyat, Şiir, Türkçe, Şair, Farsça

PANDEMİ SONRASI ALMANCA HAZIRLIK SINIFI ÖĞRENCİLERİNİN HAZIRLIK EĞİTİMİNDEN BEKLENTİLERİ

Dr. Bilal ÜSTÜN und Dr. Bora BAŞARAN

Zusammenfassung

Ziel dieser Studie ist es, die Erwartungen der Studierenden der Vorbereitungsklasse für das Fach Deutsch als Fremdsprache, an die studienvorbereitende Ausbildung nach der Pandemie aufzuzeigen. Während das Forschungsuniversum aus Studierenden besteht, die ein Vorbereitungsjahr Deutsch an den Universitäten der Türkei besuchen, besteht die Stichprobe aus Studierenden, die ein Vorbereitungsjahr Deutsch an einer staatlichen Universität in der zentralanatolischen Region der Türkei erhalten. Insgesamt nahmen 5 Teilnehmer*innen an der Studie teil. 66,6% dieser Teilnehmenden sind weiblich und 33,3% männlich. Die Daten der Studie wurden von den Forschern im Wintersemester des Studienjahres 2021-2022 erhoben. Als Forschungsmethode wurde die Fallstudie, die zu den qualitativen Forschungsmethoden gehört, angewandt. In der Studie wurde ein von den Forschern entwickeltes halbstrukturiertes Interviewformular als Instrument zur Datenerhebung verwendet. Mit dem halbstrukturierten Interviewformular wurden den Teilnehmenden 3 Forschungsfragen gestellt. Die gewonnenen Daten wurden von den Forschern dekodiert. Anschließend wurden die Datenanalysen nach der Methode der Inhaltsanalyse durchgeführt. Die Antworten der Teilnehmenden auf die Forschungsfragen wurden durch die erstellten Codes und Themen evaluiert und interpretiert. Für die Studie interessante Aussagen der Teilnehmer*innen wurden als direkte Zitate wiedergegeben. Als Ergebnis der Studie wurden folgende Erwartungen der Teilnehmer*innen an das Vorbereitungsjahr Deutsch nach der Pandemie festgestellt: „möglichst alles als Präsenzunterricht“, „wenn ein durchgehender Präsenzunterricht nicht möglich ist, sollen zumindest die Kurse ‘Sprechen’ als Präsenzunterricht angeboten werden“, „die Universität soll die notwendigen Vorkehrungen treffen (Fiebermessung, HES-Code-Überprüfung, Maskenverteilung, Abstandshaltung gewährleisten, insbesondere WC-Reinigung) und “ die Ermöglichung von kleinen Gruppenarbeiten“. Es wird angenommen, dass die Durchführung der Studie in Zukunft mit einer größeren Stichprobengruppe, im Hinblick auf detailliertere Ergebnisse, von Vorteil sein wird.

Schlüsselwörter: Pandemie, Vorbereitungsjahr Deutsch, Vorbereitungsklasse, Präsenzunterricht

TÜRKİYE ve KIRGIZ TÜRKÇELERİNDEKİ İNSAN KARAKTERİNİ ve DIŞ GÖRÜNÜŞLERİNİ İFADE EDEN SÖZLER

Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR ve Aliya KENCEKULOVA

Özet

Günlük hayatta insanoğlunun en çok kullandığı sözler, o dilin temel söz varlığını oluşturan ögeleridir. Odak noktasının insan olduğu yerde dilde organ adları, bunlara bağlı fiiller, sayılar, renkler, akrabalık adları yanında insanların karakterini ve görünüşlerini yansıtan sözler de sıkça kullanılan ifadeler arasında yer almaktadır. İnsan karakterini ve görünüşlerini yansıtan ifadeler genellikle sıfatlarda, deyim veya benzetmelerde çok sık rastlanmaktadır. Bu ifadelerin kültürel boyutu göz ardı edilirse çeviride de yanlışlıkların olması olağan hâle gelir.

Bilindiği gibi çeviri bilim alanında bugüne kadar yapılmış çalışmalar, araştırmalar ve incelemeler bu alanın gelişmesine katkı sağlasa da hâlâ incelenmesi gereken konular vardır. Ayrıca Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonra ortaya çıkan yeni durumda Türkiye Türkçesi ile Kırgız Türkçesi arasındaki dil ilişkileri ve bu alandaki çalışmalar genel olarak filolojinin ve özel olarak da Türkoloji'nin alanına girmektedir. Biz bu çalışmamızda çeviri bilim ile dilbilim arasındaki ilişkiler bağlamında bir inceleme yaptık.

İnsanların karakterleri, kişilik özellikleri, nitelikleri veya dış görünüşleri sosyal hayatta hep önem taşımıştır. Kırgızca ve Türkiye Türkçesi anlatım gücü yüksek ve aynı zamanda deyimler bakımından zengin bir dilin iki ayrı lehçesidir.

Esas olarak çalışmamızda insan karakteri ve dış görünüşleriyle ilgili deyimler verilecektir. Bu bağlamda insan davranışının olumlu ve olumsuz yönleri (çalışkanlık, tembellik); insan nitelikleri, karakteri (iyilik yapmak, yumuşaklık, sertlik, samimiyet, kötülük, kıskançlık); başkalarıyla ilişki kurma ve güvenilirlik, farklı durumlarda gözlemlenebilecek insan karakterleri ve duyguları; sağlık, çeşitli psikolojik durumlar (üzüntü, sevinç, özlem, umut, korku, aşk, nefret); dış görünüş (kıyafetin görünüşü, aşırı süslenme) vb. Türkiye Türkçesinden 600'ün; Kırgız Türkçesinden 200'ün üzerinde deyim, bildirimizin köprüsünü oluşturacaktır. Çalışmada Kırgız ve Türkiye Türkçesindeki insan karakterini ve dış görünüşünü yansıtan deyimlerin karşılaştırmalı analizi de yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Deyimler, Kırgızca ve Türkçe Deyimler, Lehçeler arası Aktarma, İnsan Karakteri Deyimleri

ALİS MUNRONUN HEKAYƏLƏRİNDƏ GERÇƏKLİK ARAYIŞI

Əfsanə HÜSEYN (NAĞİYEVA)

Özet

Amerika və Avropa ədəbiyyatı ilə müqayisədə Kanada ədəbiyyatı yüksək inkişaf etmiş, dünya səviyyəsində tanınmış ədəbiyyat hesab olunmur. Amma müasir Kanada ədəbiyyatı dünya söz sənətində artıq öz imzası ilə seçilir. Bu ədəbiyyatın tanınmış simalarından, Nobel ödüllü yazar Alis Munro əsərləri ilə dünya ictimaiyyətinin diqqətini özünə cəlb etməyi bacarmışdır. Yazıçı ona şöhrət və mükafat qazandıran hekayələri ilə yazıçılıq məharətini göstərmiş və “müasir hekayə janrının ustası”, “Kanadanın Çexovu” kimi adlarla tanımlanmışdır. Hekayələrində doğma vətəninin – Kanadanın soyuq təbiətinin insanlara təsirindən və soyuqluğun onların xarakterində qoyduğu izlərdən xəbərdar olur, tale və insan tandemi ilə rastlaşırıq. Bir sözlə, insanlar doğulub-böyüdüüyü cəmiyyətə, torpağa bənzəyirlər. Alis Munro da həmvətənlərini öz təxəyyül süzgəcindən keçirərək insan və təbiət təsvirlərində nüanslarla göz oxşamışdır. Bu yazımızda Alis Munronun “Əziz həyat” kitabında toplanmış hekayələrini təhlil və müqayisə etməyə, psixoloji amillərlə yanaşı şəxsi etiraflarla əhatə olunmuş müəllif portretinə diqqəti yönəltməyə çalışacağıq.

Açar sözlər: Kanada, ədəbiyyat, insan, hekayə, soyuq təbiət

DIGITALIZATION in LANGUAGE EDUCATION: CHALLENGES and OPPORTUNITIES of THE NEW ERA

Doç. Dr. Erkan YÜCE

Abstract

Covid-19 Pandemic accelerated the digitalization of education contexts recently and it would not be wrong to state that nearly all of the processes conducted in a conventional education environment became digitalized overnight. The primary motive of this shift was not only to inhibit harmful consequences of the pandemic on students but also to prevent the spread of the virus through students attending education contexts. As this was the case, many issues from policy to implementation came to the fore regarding learners, teachers, and parents in education. Based on this fact, this study primarily focused on several key terms which were extensively used in digital language education and which might be new to the users. Furthermore, the study addressed challenges and opportunities faced by professionals in digitally enriched language education contexts. Lastly, the study highlighted the significance of choosing appropriate Web-based tools to enhance the effectiveness of digital language education. The current study may present an overview of the basics of digital language education for the professionals new in the realm of these educational contexts.

Keywords: Covid-19 Pandemic, Digitalization, Language Education, Challenges, Opportunities

ONLINE TRANSACTIONS and COLLABORATIONS in FOREIGN LANGUAGE TEACHING: THE CEFR-BASED STANDARDIZATION of INTERACTIONS

Doç. Dr. Erkan YÜCE

Abstract

Foreign language teaching contexts witnessed profound changes, as in other contexts of education, due to the Covid-19 Pandemic. Teachers and students who were habitually used to following their courses in traditional classrooms faced inevitable results of this paradigm shift to online education. The interactions in online environments, unlike face-to-face interactions, may bring their unique features for foreign language learners. In this respect, the descriptors of the CEFR Companion Volume (CEFR-CV) for online transactions and collaboration may help foreign language teaching professionals standardize their online activities in terms of transactions and collaborations at different language levels from pre-A1 level to C2 level. The current study, firstly, provided an overview of the CEFR-CV for language users. Secondly, the study introduced the scale of “Goal-oriented Online Transactions and Collaboration” for the professionals. Lastly, the study presented the descriptors of this scale and discussed their applications in online foreign language teaching contexts. Overall, this study may provide insights for foreign language teaching professionals in terms of designing transaction and collaboration activities in the target language in online education environments.

Keywords: Online, Transactions, Collaborations, CEFR-CV, Foreign Language Teaching

AZERBAYCAN VE TÜRK EDEBİYYATINDA İSTİKLÂL MARŞI

Doç. Dr. Fidan ABDURAHMANOVA

Özet

Her kişi, tüm kalbiyle ayak bastığı toprak altında bir zamanlar gömüleceğini da aklına getirirse, o zaman en değerli varlığın üzerinde olduğunu anlayacak, atıye umutla bakarak, gönül ve katıyetle ilerleyecektir. Geleceği karanlık görerek, korku içinde ölmekse, en çaresiz ölümdür ... “Umuda bin kurşun sıkısa da ölüm, / Unutma umuda kurşun işlemez, gülüm” der Nazim Hikmet.

Toprağa haram ellerin dokunmasından endişe eden İstiklâl şairi Mehmet Âkif Ersoy, Türk askerine ezanların susdurulmaması talimatını verir. Bir ülkede toprağın, bayrağın, dinin şهادeti olan ezan yoksa orası vatan olmaz. “Şudur cihanda benim en beğendiğim meslek: Sözüm odun gibi olsun; hakikat olsun tek!” diyen şair bu görüşleri “Safahat” eserinde de belirtmiştir.

“Bugün Ulu Türk’ün ruhu Ulu Tanrı’nın adaleti uğrunda savaşıyor. Savaşımız kutsal, askerimiz muzafferdir” (Azer Turan). M.E.Resulzade’nin “Şüphesiz birgün gerçek parlayacaktır” söylediği zamandayız şimdi.

Bildiride, Azerbaycan halkı, vatan hasretli kederli yıllardan, aylardan geçmesi Azerbaycan ve Türk şiirlerinde İstiklâl Savaşı ve İstiklal Marşı milli şairlerimiz Mühmed Akif Ersoy ve Ahmed Cevad’ın milli marşını yazılması ve o tarihi dönem konusu incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: İstiklâl marşı, Mehmed Akif Ersoy, Ahmed Cavad Azerbaycan Edebiyatı, Türk Şiiri.

PAKİSTANLI YAZAR NADİM ASLAM' IN “KAYBOLAN SEVGİLİLERE YOLLAR” ADLI ESERİNDE DOĞU VE BATI DÜNYASININ KARŞILAŞDIRILMASINDA KÜLTÜREL FARKLILIKLAR

Güler Neriman MEMMEDOVA

Özet

N. Aslam, edebi örnekleriyle modern Pakistan edebiyatını içerik ve tema bakımından yeni akımlarla zenginleştirmiştir. Eserleri Doğu ve Batı medeniyetlerinin sentezini ifade etmekte, iki dünya arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır. Yazarın eserleri, Pakistan'ın hüznü tarihini, onu cehalet nehrinde boğan gelenekleri anlatıyor ve yeni dünyada eski kafalılığa ve ayrımcılığa yer olmadığını bir kez daha kanıtlıyor. Yazar, insanlar arasındaki dini, ulusal ve ırksal sınırları kaldırarak, şiddetin, modası geçmiş görüş ve doktrinlerin evrensel sorunlar olduğunu savunuyor.

N. Aslam eserlerinde farklı ırk, kültür ve dini inançlara sahip insanları bir araya getirerek olayları farklı görüş ve analizlerle sunar. Şeriat hukuku temelinde yaşayan Doğu toplumunda Batı düşüncesi ve yaşamı, ahlaki bir bozukluk ve kafirlik olarak algılanmaktadır. Öte yandan, Doğu gelenekleri ve klişeleri Batı'da köhne ve köktenci olarak kabul edilir. Yazarın kahramanlarının içinde yaşadığı topluluk yasaları ile onların içsel arzu ve ihtiyaçları arasında büyük bir çelişki vardır. Kahramanları arasında dini fanatikler ve ailenin namusunu "temizlemek" isteyen suçlular ile Doğu geleneklerini Batı yaşamıyla birleştirmeye çalışan, diğer dinlerden insanları seven ve kültürlerarası bağlar kurmaya çalışan gençler var. “Kaybolan sevgililere yollar”, Batı toplumunda yaşamaya mahkûm Doğuluların romantik, dini ve etnik çatışmalarını, kültürel ve dini görüşlerindeki farklılıkları ve Batı'da Doğululara karşı ırkçı ve mahkûm edici tutumları anlatıyor.

Anahtar kelimeler: Nadim Aslam, Pakistan edebiyatı, ırkçılık, kültürel farklılıklar

EDEBİ NİNNİLERİN FOLKLOR TEMELİ

Gülnar Nureddin MEMMEDOVA

 zet

Sözlü halk edebiyatı türleri sırasında  ocuk edebiyatı türleri sisteminin oluşumunda masal türünün nicel olarak temel rol oynamı  olmasına rağmen, bir takım folklor türleri de  ocuk  iirleri sanatında ikinci hayatlarını bulmuştur. Bu sıraya yazılı  ocuk edebiyatında yaratılmış olan ninni, dizgi ve bulmaca örneklerini de dahil etmek mümkün. Bu türler gibi, masallar da 20. Yüzyılın ba larında  ocuk edebiyatı türlerinin bir parçasıydı. Halk geleneklerinden gelen ninniler şiir sanatı örneklerinin yaratılmasında hazır model rolünü oynayarak çocuğun eğitim sürecinin izlenmesinde, eğitici mahiyetin dışa vurulmasında uygun bir kaynak rolünü yapıyordu.

Anahtar Kelimeler:  ocuk Edebiyatı, Edebi Ninniler, Folklor, Uyku Koruyucuları, Ninni Motifleri.

JAPONYA'DA POSTMODERN EDEBİYATIN OLUŞUMU

Gülnar YUNUSOVA

 zet

E siz kültürü ile dünyaya meydan okuyan Japonya'nın, İkinci Dünya savaşından sonra sergilediği kültürel çeşitliliği, askeri tarihinde gösterdiği saldırganlık için özür dilemesi, küreselleşme ile gelenekselliyin çarpışması ulusal kimliğin anlaşılmasında ciddi sorunlar yaratmıştır. Tüm bunların sonucunda Japon edebiyatında postmodern düşünce ön plana çıkmıştır. Japonya'da postmodernizm, ülkenin küreselleşen dünyadaki konumu, i  sosyo-politik yaşamı ve en önemlisi tarihsel geçmişi ile şekillenmişti. Yirminci yüzyılın sosyo-tarihsel yaşamında  nc  bir rol oynayan Japonya, küresel kültürün etkisinden kaçamadı ve ulusal değerlerini yeni yönlerde zenginleştirdi.  ğeleri Japonya'da uzun süredir var olan postmodernizm, 1970'ler ve 1990'larda  ne  ıktı. Bu arifede, Japon edebiyatında yeni içerikli birçok postmodern edebiyat  rneği ortaya  ıktı. Dil oyunları, parodi, pastış ve meta-kurgu tekniklerini ustalıkla kullanan Haruki Murakami, Ryu Murakami, Shimada Masahiko, Takahashi Genichiro, Kobayashi Kyouji, Japon edebiyatının en üretken ve dikkat çekici postmodernist yazarları arasındaydı. Bu postmodernist yazarlar, yeni bir yüksek teknoloji çağında insan yabancılaşmasının, uyulurucuyla ilgili halüsinasyonların, şiddet eylemlerinin, aşırı dozda uyulurucuların, intiharların ve grup seksinin günlük monotonluğunu sanatsal olarak yansıtıbdiler. Aynı zamanda bu dönemde yazılan örneklerden hareketle postmodernizmin sadece Batı'nın bir ürünü olmadığı, ulusal kimlik arayışındaki tüm modern milletleri etkilediği tespit edilmiştir. Yirminci yüzyılın son on yılı, Japonya tarihindeki unutulmaz Hanshin-Awaji depremi ve Tokyo metrosuna yapılan terörist saldırı ile sona erdi. Bu olayların ardından köpük ekonomisinin patlaması, Japon halkının ulusal kimliği sorununu yeniden gündeme getirdi.

Sunumda, Japonya'da postmodern edebiyatın olulumu yukarıda adı geçen yazarların eserlerine dayanarak analiz edilecektir.

Anahtar kelimeler: postmodernizm, Japonya, edebiyat, ulusal kimlik, yirminci yüzyıl, Batı

“LERN MIT UNS” ADLI ALMANCA DERS KİTABININ DİNLEME VE KONUŞMA BECERİLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

Dr. Hasan ÇELTİK

Özet

Günümüzde yabancı dil bilmenin önemi yadsınamayacak derecede önemlidir. Bir dil, bir insan sözüyle bu önem vurgulanmıştır. Bu doğrultuda öğrenciler yabancı dili ne kadar erken yaşta öğrenirlerse geliştirmeleri de o kadar kolay olacaktır. Yabancı dil, dört temel beceri üzerine kurulmuştur. Bunlar okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerileridir. Nasıl ki bir binayı inşa etmek için kum, çimento vb. malzemelere ihtiyaç duyuluyorsa, bir dili konuşmak için de bu dört temel beceriye ihtiyaç duyulmaktadır.

Okullarda ilkokuldan itibaren yabancı dil dersi branş öğretmenleri tarafından okutulmaktadır. Yabancı dil dersine branş öğretmenlerinin girmesi o dili öğrenecek öğrenciler için bir avantajdır. Yabancı dili öğretmek için öğretmenler tarafından en çok kullanılan materyallerden birisi de ders kitaplarıdır. Ders kitaplarında içerik ve görsel açıdan sunulan zenginlik ve çeşitlilik, öğrencilerin derse olan motivasyonunu sağlamaktadır. Baskı ve kâğıt kalitesi de öğrencilerin derse olan ilgisini çekmekte veya tam tersi çekmemektedir. Bu bakımdan ders kitabının öncelikle öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde oluşturulması gerekmektedir.

Almanca ders kitaplarından birisi de Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan “Lern Mit Uns” isimli Almanca ders kitabıdır. Dört temel beceriden olan dinleme ve konuşma unsurlarının bu kitapta ne ölçüde yer aldığı ise araştırmamızın konusunu oluşturmaktadır.

Nitel veri toplama tekniklerinden olan doküman analizi yöntemine göre bilim insanlarının çeşitli görüşlerinden faydalanmak suretiyle yabancı dil bilmenin en önemli koşullarından olan dinleme ve konuşma becerilerinin öneminden bahsedilecek ve “Lern Mit Uns” isimli ders kitabında bu becerilerin nasıl ele alındığı bilimsel olarak ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Alman Dili Eğitimi, Ders Kitabı İncelemesi, Ders Kitaplarında Dinleme Unsurları, Ders Kitaplarında Konuşma Unsurları

BƏHLUL BEHCƏT və TÜRKİYƏ ELMİ-DİNİ MÜHİTİ

Hicran BABAYEVA

Özet

Azərbaycan və Türkiyə dövlətləri arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin tarixi dərin köklərə gedib çıxır. İstər cümhuriyyətdən öncə, istər cümhuriyyət dövründə, istərə də Sovet imperiyasının işğalından sonrakı zaman kəsiyində heç bir qüvvə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin möhkəmliyinə zərbə vura bilməmişdir. Tarixən bu iki dövlət bir millət kimi bir birinə dəstək olmuş, sıx əməkdaşlıq etmişlər. Bu sarsılmaz birlik özünü müxtəlif sahələrdə büruzə vermişdir. Siyasi, iqtisadi, ədəbi-mədəni əlaqələr, ticarət, elm və təhsil, müdafiə və s. sahələrdə çoxşaxəli tərəfdaşlığı hələ tarixən bu iki dövlətin eyni amal, eyni əqidə, eyni dil və din uğrunda həmrəy olduğunun göstəricisidir. Xüsusilə cümhuriyyət zamanında təhsil sahəsində Türkiyə ilə olan əməkdaşlıq və Azərbaycan milli ziyalıları, ədəbiyyatşünas, folklorşünas, din xadimi Bəhlul Mustafa oğlu Əfəndiyevin Türkiyədə dini təhsil alması bu birliyin bariz nümunəsidir. O, Türkiyədə təhsil aldığı dövrdə nüfuzlu din xadimləri ilə görüşmüş, onlardan islam dininin özəlliklərini, onun təməl qayda-qanunlarını öyrənmişdir. Bəhlul Mustafa oğlu Əfəndiyev Azərbaycanda dini dəyərlərə yüksək önəm verən, xalqına, millətinə, dilinə, dininə qırılmaz tellərlə bağlı olan, xalqın milli özünüdərkinə, milli-mənəvi, dini-əxlaqi dəyərlərin formalaşmasına, onları qorumağa çalışan bir vətənpərvər Azərbaycan ziyalıları idi. Məhəmməd Peyğəmbərin həyatından bəhs edən “Təşrih və mühakimə” əsəri isə Bəhlul əfəndinin öz dövrünün nüfuzlu bir xadimi olduğundan xəbər verir. Onu Türkiyədə tanıdan da məhz bu əsər olmuşdur. Əsər türkiyə türkcəsinə tərcümə olunaraq bir neçə dəfə çap olunmuşdur. Təşrih və mühakimə əsəri islam dini və onun yaradıcısı olan Hz.Məhəmməd Peyğəmbərin həyatını, mübarizəsini öyrənmək baxımından əvəzsiz bir əsərdir. Xüsusilə də 70 il boyunca dini dəyərlərin qadağan olduğu bir ölkədə yaşayan azəri türkü B. Behcətin nöqteyi nəzərindən yazılması olduqca maraqlıdır.

Açar sözlər: Bəhlul Behcət, din, Hz. Məhəmməd Peyğəmbər, Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri

CODE-SWITCHING in DISCOURSE from THE PERSPECTIVES of TURKISH-ENGLISH BILINGUAL TEACHERS

İbrahim Halil TOPAL

Abstract

Code-switching (CS) stands for the process wherein a language speaker alternates between two or more languages within the context of one language. Bilingual speakers code-switch for a variety of such reasons as inadvertent usage, the desire to fit in, active ingratiation, hiding something in plain sight, and expressing particular ideas (Thompson, 2013). In return for fair treatment, quality service, and job opportunities, code-switching entails adapting one's style of voice, appearance, actions, and language in ways that will maximize the comfort of others (McCLuney et al., 2019). Aside from the discussions over its gains and handicaps in language education, language teachers' perceptions of code-switching is under-researched. For this reason, the present study aimed to explore the attitudes towards CS of Turkish-English bilingual (TEB) teachers, who taught in different state schools and universities with varied years of experience. Data were gathered in the spring term of the 2016-2017 academic year through a questionnaire adapted from Montes-Alcalá (2000) and Koban (2016) and analyzed using descriptive and inferential statistics through IBM SPSS Statistics Version 22. Completed by 70 TEB teachers on-the-job, the survey questionnaire required the surveyees to respond to a collection of diverse questions concerning their outlook on code-switching in conversation. Upon data analysis, the participants were found to have a negative attitude towards CS. A strong negative correlation between the participants' self-reported proficiency level of English and CS use was also discovered. It was further revealed that TEB teachers' CS use, their attitudes towards and perception of CS were not age-dependent.

Keywords: Code-switching, Language Attitude, Turkish Bilinguals, Turkish-English Teachers, Language Maintenance, Identity

MUHTAR AVEZOV'UN “KARAŞ KARAŞ” ADLI HİKAYESİNİN TEMATİK YAPISI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Könül ALİYEVA

Özet

Çağdaş Kazak edebiyatının kurucusu olarak tanımlanan Muhtar Avezov, kazak halkının tarihini, yaşamını, endişelerini, hayallerini, umutlarını derinden bilen bir sanatçıdır. Tüm eserlerinde halkın duygularına tercüman olmuş, hayatın gerçeklerini tüm çıplaklığıyla okuyucuya sunmuştur. Yazarın bu tür eserlerinden biri “Karaş karaş” adlı hikayesidir. Kazak halkının tarihinde önemli dönemleri kapsayan bu hikâye 1927 yılında yazılmıştır. Hikâye yirminci yüzyılda, zengin ve ünlü kabileler arasında sürekli anlaşmazlıkların olduğu dağ köylerinde geçiyor. Gerçek hayat hikayesinden uyarlanan eserin kahramanı Bahtıgüldür. Bahtıgülün kaderinden bahs eden yazarın amacı halkın adaletsizliğe direnme gücünü, cesaretini ve karallığını göstermektir.

Çalışmanın temel amacı, Kazak hikayeciliğinin realist kurucularından olan Muhtar Avezov'un “Karaş karaş” adlı hikayesinin tematik açıdan incelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Muhtar Avezov, “Karaş karaş”, Bahtıgül, hikâye, halk.

HISTORICAL IMAGE of MONGOLIAN ABU SAID BAHADUR KHAN in FARMAN KARIMZADEH “TABRIZ’S PRIDE” NOVEL

Lamiya Majid NASIROVA

Özet

The novel "Tabriz's Pride" is important in terms of a full and comprehensive study of the artistic image of the historical figure, the ninth ruler of the Ilkhanid state Abu Said Bahadur Khan. The research aims to analyze the important aspects of the artistic image and character of Abu Said Bahadur Khan in the historical novel. Abu Said Khan was granted the honorific title of “Bahadur” for his bravery in the battle with Amir Qurumshi in Soltaniyah, and this title distinguished him from the 8 Ilkhani rulers before him. The research is mainly based on analysis and comparative analysis methods.

"Tabriz's Pride" novel describes the artistic image of the historical figure Abu Said Bahadur Khan from the time he came to power until his death, against the background of the political and social landscape of the Ilkhanid state. The novel revives the historical image of the Mongol khan Abu Said Bahadur Khan, describes his political activity and human qualities.

The analysis of the image of Abu Said reveals the ruler's inner qualities, the positive and negative aspects of his character. The novel reveals the weakness and remorse of Abu Said Bahadur Khan in the face of treacherous events. The novel describes the Mongol ruler as a person who sometimes is aware of his inexperience and weakness in political activities and the great danger to his power.

Keywords: Mongol, Ilkhanid period, Abu Said Bahadur Khan, historical prototype

GERÇƏKLİYİN BƏDİİ DƏRKİNDƏ SARKAZM və İRONİYA (CƏLİL MƏMMƏDQULUZADƏNİN “ÖLÜLƏR” və YUSİF SƏMƏDOĞLUNUN “QƏTL GÜNÜ” ƏSƏRLƏRİ ƏSASINDA)

Leyla ƏLİYEVƏ

Özet

Azərbaycan ədəbiyyatında C.Məmmədquluzadənin “Ölülər” və Yusif Səmədoğlunun “Qətl günü” əsərləri bir-birilə səsləşən məqamları ilə seçilir. Bu məqamlardan biri də hər iki əsərdə gerçəkliyin bədii dərkində müəllif sarkazmı və ironik münasibəti ilə bağlıdır. Cəlil Məmmədquluzadənin 1909-cu ildə yazdığı 4 məclis və 5 pərdədən ibarət “Ölülər”in də əsas problem ölülərin dirilməsi yox, dirilərin “ölümüdür”. “Ölülər” tragikomediyası cəhalət və mövhumat əsarətindən xilas olmaq üçün yazılmış, bütövlükdə türk dünyasında, o cümlədən, Azərbaycanda mənəvi buxovları, əsarəti, fanatizmi, cəhaləti böyük cəsarətlə yıxıb uçuran, son dərəcə dərin təsir gücünə malik, dahiyənə bir əsərdir. Əsərdəki Kefli İskəndər obrazı, ziyalı təbəqənin ümumiləşdirilmiş obrazıdır. İskəndər ətrafda olan hadisələri dərinləndirən dərk edir, insanlara başa salmağa, gözlərini açmağa çalışır, lakin fanatizmin dərin girdabına düşmüş insanlar onu anlamaq səviyyəsində deyil. C.Məmmədquluzadə yaradıcılığında dirilərin ölümü sarkazmı Y.Səmədoğlu yaradıcılığında ölülərin dirilməsi şəklində davam edir. Dramaturgiyada ifrat cəhalətin və fanatizmin qurbanı olan dirilər nəsrə cəmiyyətin və ideologiyanın yaratdığı “ölü” dirilər şəklində transformasiya olunur. “Ölülər” əsərində məşhur frazada isə dirilərə müraciət olunaraq deyilir: Allah sizə rəhmət eləsin, ölülər! Kefli İsgəndər Şeyx Nəsrullaha qarşıdır, ağıl fanatizmlə mübarizədədir. “Qətl günü” romanında yaxşı pisə qarşı mücadilə aparır, bu mübarizəni anlamayanlar qəflət yuxusundadır. Qəflət yuxusunda olan dirilər öz keçmişindən yəni, “ölülərindən” qorxur. Yenə də eyni konsepsiya təkrarlanır: Yaddaşsızlıq yaddaşın oyanışından qorxur, özündərkədən və təsdiqdən çəkinir. Yaddaşını qoruya bilənlər, əcdadda gələn saf ruhu təmiz saxlayanlar Baba Kahanın - əbədi yaddaşın sakinlərinə çevrilirlər.

İNDU SUNDARESANIN “TAÇ MAHAL” ÜÇLEMESİNDE BABÜR İMPARATORLUĞUNDA YAPILAN İTTİFAK EVLİLİKLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞDIRMA

Leyla Yaşar PİRİMOVA

Özet

Devletler tarih boyunca egemenliklerini muhafıza etmek ve güçlü bir konuma getirmek için her zaman çeşitli önlemler almaya çalışmışlardır. Bu nedenle evliliklerden zaman zaman bir araç kimi kullanarak çeşitli strateji ve politakalar geliştirmişlerdir. Aile içi ve aile dışındaki siyasi evlilikler, siyasi uyum ve bütünleşmede kullanılan en etkili yöntemler arasındadır. Ortaçağ tarihine baktığımızda ister Batı isterse de Doğu devletlerinde evlilik, toplumda ve siyasi ilişkilerde önemli bir yer tutmuştur. Özellikle Ortaçağ İslam dünyasında hanedanlar ya da emirler arasında iyi ilişkiler kurmak ve müttefik kazanmak amacıyla yapılan siyasi evlilikler sıkça görülmektedir. Siyasi evliliklerde, evlenen çiftler bir araç olarak görülmüş ve duyguları her ne olursa olsun evlilikler sadece siyasi ve ekonomik çıkarlar temelinde gerçekleşmiştir.

Dünya tarihinin cereyanına tesir eden kavimler arasında Türklerin, siyasal ve tarihsel olarak en önde geldiğini söyleyebiliriz. Tarihsel olarak Türklerin sosyo-kültürel olarak hususiyetlerinden biri ve belki de en önemlisi ise aile yapısının sağlamlığı olarak görülüyor. Türklerin toplumun çekirdeğini oluşturan aile müessesine ve evlilik yoluyla hasıl olan akrabalık ilişkilerine özel bir önem verdikleri tarih kaynaklarında yer almaktadır. Fakat diğer taraftan hanedanlar arasındaki evlenmeler yoluyla yabancı ülkeleri işgale zemin hazırlama, ittifaklar kurma veya o ülkeleri hakimiyet altında tutma siyaseti de, Türk devletlerinde eskiden beri uygulanagelmıştır.

Babür imparatorluğu döneminde söz konusu amaçlarla yapılan evliliklerin nedenlerini ve sonuçlarını analiz etmek Babür imparatorluğunun tarihsel olaylarına ışık tutmaya yardımcı olacaktır. Babür imparatorluğu zamanında hanedan üyelerinin evliliklerinde, istisnaları bir kenara bırakacak olursak, siyasi amaçlı evlilikler çoğunluktadır. Bu evliliklerin yapılmasındaki asıl amaç, akrabalık bağı ile siyasi, askeri ve ekonomik alanlarda birlikte hareket etmek ve siyasi, sosyal ve ekonomik ihtiyaçların giderilmesine yöneliktir.

Anahtar kelimeler: Siyasi, Evlilik, Devlet, Babür İmparatorluğu, Türkler

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN TÜRKÇE, TERCÜME ve DİL ÖĞRETİMİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ

Prof. Dr. M. Fatih KANTER

Özet

Reşat Nuri Güntekin, Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatında daha çok roman, hikâye ve tiyatro eserleriyle bilinir. Ancak onun edebî faaliyetleri tiyatro eleştirmenliği ile başlar. Zaman gazetesinde 1918 yılında “Temaşa Haftaları” üst başlığı altında tiyatro yazıları yazan Reşat Nuri, bu yıllardan itibaren hikâye ve sonrasında da romanlarını yazmaya başlar. Fransızca'yı çok iyi derecede bilen Güntekin'in Fransızcadan yaptığı onlarca çevirisi de bulunmaktadır.

Meslek hayatına öğretmen olarak başlayan ve müfettişlik, milletvekilliği ve Paris Kültür Ataşeliği gibi görevler yürüten Güntekin, edebiyat ile olan bağını hiçbir zaman koparmaz. Gazete ve dergilerde neşrettiği yazı, hikâye ve tefrika romanların yanı sıra yaptığı çevirilerle Türk edebiyatına katkı sunar. Gazete ve dergilerden yaşamının sonuna kadar kopmayan Güntekin, eleştiri ve makale türündeki yazılarını kendi dönemindeki çeşitli gazetelerde yayımlar. Ulus gazetesi, yazarın yazılarını neşrettiği gazeteler arasında ayrıcalıklı bir yer tutar. Ulus gazetesinde Fransızca çeviri eserlerin yanında yirmiyi aşkın yazı kaleme alır. Bu yazılarda Türkçe, dil öğretimi, edebiyat, tiyatro, eğitim gibi konu çeşitliliğini görmek mümkündür. Bu bildiride, Reşat Nuri Güntekin'in Ulus gazetesinde 1944 yılında yayımladığı yazılarındaki Türkçe, tercüme ve dil öğretimi konuları hakkındaki düşünceleri ele alınarak yazarın bu konularla ilgili eleştiri ve teklifleri irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Reşat Nuri Güntekin, Türk dili, Dil öğretimi, Tercüme.

NARRATOLOJİ NƏZƏRİYYƏLƏRDƏ NƏSR TƏHKİYƏSİ: MODEL və STRUKTUR

Doç. Dr. Maral YAQUBOVA

Özet

Antropologiyaya görə, hekayə etmək, nəql etmək insanın universal qabiliyyətlərindən biridir. Təhkiyəsi olmayan toplum yoxdur, təhkiyələr hər zaman və hər yerdə var və bəşəriyyətin özü ilə bərabər başlayır. Təhkiyələr dildə əbədiləşir, yazılı və şifahi dilin hər birinin öz təhkiyə mexanizmi var. Nəsr təhkiyəsi isə özlüyündə kompleks hadisədir. Bədii nəsr təhkiyələrin yaranmasını, onun bitkin şəkildə ortaya çıxmasını, ərsəyə gəlməsini şərtləndirən müəyyən prinsiplər, qanunauyğunluqlar, vasitə və üsullar mövcuddur. Hər hansı təhkiyə, realist, modernist, postmodernist və s. olmasından asılı olmayaraq, müəyyən bir hadisə və ya hadisələrdən bəhs edir. Müəllif-təhkiyəçinin fərqli nəql etmə şəkillərindən istifadə etməsi nəticəsində oxucunun qarşısında müxtəlifliklərin, fərqliliklərin, təzadların harmoniyasından və ya bu harmoniyanın yaratmaq cəhdlərindən ibarət mətnlər dayanır. Fərqli dünyaduyum və dünyagörüş sistemlərindən mətnə ötürülən informasiyanın işarələnməsi, mənalanması və funksionallıq əldə etməsi prosesinin müxtəlif təzahür tipləri vardır. Təhkiyələr adresanta ünvanlanmış semiotik təmsillərdir, deşifr edilməli və ya təfsir olunmalı mənaları ifadə edən maddi işarələrdən (yazılı və ya şifahi dil, hərəkətli və ya hərəkətsiz görüntülər və s.) ibarətdir. Təhkiyənin nüvəsində hadisə dayanır, hadisələr ardıcılığı təhkiyənin strukturunu təşkil edir. Həmin hadisələr arasındakı bağ zaman əlaqələrinə əsaslanır, səbəb-nəticə məntiqi ilə birləşirlər. Təhkiyələrin bünyəsində anamlar gizlidir, göndərən və qəbul edənlər, hər iki tərəf üçün təhkiyələr mənə daşıyıcılarıdır. Nəticədə nəsr təhkiyəsinin fərqli modelləri, bu modellərin fərqli strukturları ortaya çıxır. Nəzəriyyə də öz müqabilində həmin modeli və strukturu aşkar etməyə çalışır. Təqdim olunan məruzə narratoloji nəzəriyyələrin nəsr təhkiyəsinin model və strukturlarının öyrənməsinin metodoloji müxtəlifliyindən bəhs edir.

Açar sözlər: nəsr, təhkiyə, formalizm, strukturalizm, semiotika, narratologiya

LACANIAN M/OTHER in MAYA ANGELOU’S TWO AUTOBIOGRAPHIES: I KNOW WHY THE CAGED BIRD SINGS and MOM & ME & MOM

Melike Sultan ÇİÇEKLER and Dr. Öğr. Üyesi Şule OKUROĞLU ÖZÜN

Abstract

In the history of literature, women have been described as an “angel in the house” or a “mad woman in the attic”. Nonetheless, Lacan stripped women away from these stereotypes and defined her as a mother who is the first other for the child, whose also the key figure in the formation of the ego, “I”. In his theory of the psychological development of the infant, Lacan uses three essential concepts; the need, demand and desire. These three concepts comply with the linguistic development of a child, which Lacan divides into three stages; the Real, the Imaginary and the Symbolic.

Based on Maya Angelou’s two autobiographies, I Know Why the Caged Birds Sings and Mom & Me & Mom, the aim of this study, through the lens of Lacanian psychoanalysis, is to analyze Angelou’s childhood, teenage and adult years for the purpose to discuss the depressed feelings of a discriminated black female child away from her mother. Growing up in the absence of a real mother Angelou is exposed to racism, sexual harassment and humiliation. In her identity formation process, Maya, for the most of the time, lacks the mother figure, which creates aggressiveness, yet, when reunited with her real mother, her aggressiveness towards her mother is wiped away.

Keywords: Jacques Lacan, Maya Angelou, mother, need, lack.

BATI AVRUPA'DAKİ İKİ DİLLİ TÜRK ÇOCUKLARINDA ANA DİLİ SORUNLARI (ALMANYA ÖRNEĞİ)

Prof. Dr. Muhammet KOÇAK

Özet

Almanya, Fransa, Hollanda, Avusturya, İsviçre ve Belçika gibi Batı Avrupa'daki birçok ülkede yaşamakta olan yaklaşık 5,5 milyon Türk'ün buralara göç hikâyesi 30 Ekim 1961 tarihinde Almanya ile imzalanan İşgücü Antlaşması ile birlikte başlamaktadır. Çalışmanın ana unsurunu oluşturan Almanya'ya misafir işçi adıyla gitmeye başlayan Türklerin, geçici bir süre için planlanmış oldukları bu sürecin özellikle eş ve çocukların da yanlarına gelmesiyle kalıcı bir hale dönüştüğü bilinmektedir. 60 yıldır süregelen bu süreçle birlikte günümüzde artık dördüncü kuşak olarak nitelendirilenlerle birlikte yaklaşık üç milyon Türk bu ülkede yaşamaktadır.

Dil, bir milleti millet yapan ve milleti bir arada tutan en önemli unsurlardan biridir. Dilini kaybeden kişilerin milli mensubiyetlik duygularını da kaybedebileceklerini, dilini kaybeden milletlerin tarih sahnesinden silinebileceklerini tarih bizlere söylemektedir. Almanya'da artık kesin olarak kalıcı olacağı düşünülen bu insanların çoğunun ana dilleri olan Türkçe dil becerilerinin günden güne azaldığı ve kötüleştiği birçok bilimsel araştırmayla da ortaya konmaktadır. Bir Türk adı taşıyan ve ana dili Türkçe olan bu insanların Türkçe konusundaki eksiklikleri bu çalışmanın ana konusunu oluşturacaktır.

Bu düşüncelerden hareketle bu çalışmada nitel bir araştırma tekniği olan Durum Çalışması çerçevesinde yazı ve konuşma dili üzerinden Türkçenin kullanımı ile ilgili bazı somut örnekler sunulurken analiz edilecek ve Türkçenin korunmasına yönelik çeşitli önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Almanya'da yaşayan Türkler, Türkçe, ana dil

ANA DİL EDİNİMİ SÜRECİNDE OLUŞAN DİL ÖGELERİ

Dr. Öğr. Üyesi Murat GÖK

Özet

Çalışmanın giriş bölümünde; dil ögeleri ele alınacak dil ögeleri hakkında bilgi verilecektir. Çalışmanın gelişme bölümünde ana dil edinimi sırasında bebeğin veya daha ileriki aşamalarda beş altı yaşına kadar çocuğun dil edinimi sürecinde kendi ihtiyaçlarını ifade etmek için oluşturduğu dil ögeleri, bunu yaparken de çevresindeki sesleri kullanma eğilimi sırasında sesleri tanımaya başlaması, anne-baba seslerini ayırt etmeye başlaması, ses tonlarını olumlu ve olumsuz olarak yorumlamaya başlaması, aylara göre kendi dil ögelerini anlamsız sesler olarak oluşturmaya başlaması, sesleri anlamlandırma süreci, çocuğun çevredeki sesleri kodlama süreci, kodların seslerden kelimelere doğru ilerleyen anlamlandırma süreci, kelimelerden cümleye doğru geliştirme süreci sırasında, dili anlama, yorumlama ve dil ögesi üretme sürecinde bebeğin veya çocuğun ana dil edinimi sürecinde oluşturdukları dil ögeleri örnekleri üzerinde durulacaktır. Bebeklerin veya çocukların dil edinimi sürecinde kullandıkları üç tür konuşma; dış konuşma: başkalarıyla konuşma, sesli konuşma: kendi kendisiyle konuşma, iç konuşma: kendi kendine hitap eden sessiz konuşma, düşünme sırasında oluşturdukları anlamsız sesler, anlamlı kelimelere benzer anlamsız sesler, anlamlı kelimeler tespit edilmeye çalışılacaktır. Bebeklerin veya çocukların dil edinimi sürecinde oluşturdukları ögeler, anne baba ve diğer akrabalarının çocuklara dil edindirme çabaları sırasında ürettikleri anlamlı kelimeleri bozarak, anlamsız ögeler üreterek veya anlamlı kelimeleri kullanarak oluşturdukları dil ögeleri üzerinde durulacaktır. Sonuç bölümünde tespit edilen dil ögeleri ses, yapı, anlam açılarından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dil, Öge, Oluşturma.

ANADİL EDİNİMİ SÜREÇLERİ ve ANADİL EDİNİMİNİ ETKİLEYEN UNSURLAR

Dr. Öğr. Üyesi Murat GÖK

Özet

Bu çalışmanın giriş bölümünde; yeni doğan bebeğin önce çevreyi incelemesi, sesleri tanımaya başlaması, ebeveyn seslerini ayırt etmeye başlaması süreçleriyle devam eden dil ediniminin başlangıç süreçleri ve bu süreçleri etkileyen unsurlar; bebeğin sesleri, ses tonlarını olumlu ve olumsuz olarak yorumlama süreci; kendi anlamsız seslerini oluşturmaya başlama süreci; çocuğun duyduğu sesleri anlamlandırma süreci değerlendirilecektir. Çalışmanın gelişme bölümünde, dil edinimi ile dili öğrenme arasındaki farklar; dil edinimi bir anda başlayan ve tamamlanan bir durum olmadığı, uzun bir süreci kapsadığı ve süreç birikim yoluyla ilerlediği için çocuğun ana dilini öğrenme süreci ne zaman ve nasıl başladığı; bebeklerin sesleri ve hareketleri takip edilip kendilerine göre yorumlandığı kodlama süreci; kodların seslerden kelimelere doğru ilerleyen anlamlandırma ve yorumlama süreci; duyulan ses bütünü anlamlı parçalara bölüp sözcükleri ayrıştırma süreci ele alınacaktır. Daha sonra, hiç tanımadıkları bir dünyaya gelen ve bu dünyada anlamını bilmedikleri ses, sözcük, cümle ve hareketlerle karşılaşan bebeklerin kendi geliştirdiği ses ve hareketlerle yeni ortama uyum sağlama süreci; dili anlama ve üretmeye başlama süreçleri, Çocukların dil öğrenme sürecinde kullandıkları üç tür konuşma; dış konuşma: başkalarıyla konuşma, sesli konuşma: kendi kendisiyle konuşma, iç konuşma: kendi kendine hitap eden sessiz konuşma, düşünme üzerinde durulacaktır. Sonuç bölümünde, dil edinimi süreci ilerlerken dil ediniminin pragmatik (edimsel) gelişim süreci; çocukların kendi kendine konuşmalarının (özel konuşma) özelliği, amacı, çocuğa getirisi; çocukların dil edinimi ile sınıfta dil öğrenimi arasındaki benzerlikler; yabancı dil öğrenirken çocukların dil edinim süreçlerinden alacağımız örnekler üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dil, edinim, anlama, konuşma.

ROMAN JANRININ TƏKAMÜL TARİXİ AZƏRBAYCAN ƏDƏBİYYATI TARİXİ KONTEKSTİNDƏN

Nergiz CABBARLI (ABDULLAYEVA)

Özet

Roman janrının yaranma tarixi haqqında dünya ədəbiyyatşünaslıq elmində əsasən iki tezis irəli sürülür: 1. Romanın yeni ictimai münasibətlər dövrünün faktı olması, XVIII əsrdə meydana çıxması, burjuaziya mühitinin formalaşdırdığı ədəbiyyat faktı kimi dəyərləndirilməsi; 2. Romanın orta əsrlər ədəbiyyatı faktı olması və onun poetik köklərinin antik ədəbiyyatda və orta əsrlər ədəbiyyatında axtarılması. Eyni tendensiya artıq uzun illərdir ki, Azərbaycan ədəbiyyatşünaslığında da müşahidə edilir və bu günə qədər də davam etməkdədir. Romanın poetik xüsusiyyətlərini orta əsrlər ədəbiyyatında, Nizaminin yaradıcılığında arayan tədqiqatçılar onun bir çox əsərlərini nəzmlə yazılmış roman adlandırılar. Bu tədqiqatçılar arasında H.Araslı, H.Quliyev, N.Şəmsizadə, M.Əliyev, R.Yusifovun adlarını göstərmək olar. Azərbaycan romanının ilk poetik xüsusiyyətlərini Orta əsrlər ədəbiyyatında, xalq ədəbiyyatında, xüsusilə dastanlarda aranması təbiidir. Lakin bizim qənaətimizə görə də, romanın bir ədəbi janr olaraq Azərbaycan ədəbiyyatında meydana çıxma və formalaşma prosesi XX əsrə aiddir. Roman Azərbaycan ədəbiyyatında XX əsr hadisəsidir. Hətta roman xüsusiyyətlərini tam qazanmış mətnlərin yaranması prosesinin XX əsrin 60-cı illərində müşahidə edildiyini də qəti bir əminliklə söyləyə bilərik.

Anahtar Kelimələr: roman, janr, XX əsr hadisəsi

XX. YÜZYILIN BAŞINDA ÇİN EDEBİYATININ GELİŞİMİ

Dr. Nermin CAHANGIROVA

Özet

Yirminci yüzyıla kadar Çin edebiyatı geleneksel biçiminde devam etmiş, hiçbir yenilik yaşanmamıştı. Edebiyat yalnız nüfusun belirli bir kesimi için yazılmıştır. Ancak gergin olaylar, çeşitli ayaklanmalar ve çatışmalar sosyo-politik olaylarla beraber edebiyatı da etkilemiştir. Yirminci yüzyılın başlarında, özellikle ilk on yıllarda, özgürlük ve bağımsızlık arzusuyla yaşayan gençler edebiyata yenilikler getirmiştir. Klasik kurgular, geleneksel saray temaları artık halka hitab etmemekde, yazarların ilgisini çekmemekteydi. 4 Mayıs devrimi edebiyatın yönünü de değiştirdi. Onlarca genç yazar ortaya çıktı ve modern Çin edebiyatını şekillendirdi. Batı edebiyatından ve edebi düşünceden yararlanan bu yazarlar, sadece fikirlerin yönünü değil, aynı zamanda temalarını ve imajlarını da değiştirmiştir. Bu devrimden edebi dil de yararlandı ve daha basit konuşmayı vurgulayan Bay-Hua diline ilgi arttı. Lu Xin, Zhu Ziqing, Guo Moruo, Mao Dun, Bing Sin, E Shentao, Wang Tongja, Jin Lin ve diğer birçok genç yazar, Batı edebiyatı ve dünya edebiyatından ilham aldı ve "A-ku'nun Gerçek Hikayesi" "1911", "Çocuklarım", "Sen ve Ben" ve "Satın Alma" gibi eserler yeni modern Çin edebiyatını oluşturdu ve yayınladı. Bildiri, yirminci yüzyılın başlarındaki olayların, sosyo-politik gücün değişiminin edebiyat üzerindeki etkisini incelemekte ve ortaya çıkan edebiyatın özelliklerini belirlemektedir. Burada edebiyatın en iyi temsilcileri ve eserleri analiz konusu oluyor.

Anahtar Kelimeler: Çin edebiyatı, modern düşünce, yeni edebiyat, değişim

KUTADGU BİLİĞ’DE SIR KAVRAMI

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer ÇELİK

Özet

Eski ve orta Türkçe dönem eserlerinde kız > giz sözcüğü, kök anlam olarak; bir nesnenin bir kabın içinde saklı kalması, saklı olan, kimseye gösterilmeyen, örtülü, kutu, boya kabı, sandık, torba anlamına gelen kız şeklinde, sır sözcüğü ise parlaklık veren, boya, ayna arkasına sürülen parlaklık veren nesne, Arapça kökenli sır sözcüğü ise gizli tutulan, saklı olan anlamlarında kullanılmıştır. Dönem eserlerinde bu sözcükler zaman zaman birbirlerinin yerini almıştır. Süreç içerisinde sır sözcüğü Türkçede bir kavram olarak yaygın kullanım alanı bulmuş ve çoğu kez bir gizem ve saklı tutulması gerekenleri ifade eder hale gelmiştir. Türk kültüründe sırrın saklanması konusu hemen her dönemde önemle üzerinde durulan ahlakî bir değer ve erdem olarak algılanmış, sır saklamada yetersizliğin bir zaaf, erdemsizlik ve karakter bozukluğu olduğu vurgulanmıştır. Gerek devlet yönetiminde, gerekse kişi bazında önemli bir erdem olan “sır saklamak” kavramı tarihî Türk yazı dillerinin hemen her döneminde birçok eserde ele alınmış, öneminden ve aksi durumlarda olabilecek kötü sonuçlardan bahsedilmiştir. Karahanlı döneminde yazılmış İslâmî Türk edebiyatının önemli bir eseri olan Kutadgu Bilig’de âdil bir yönetim oluşturmak amacıyla idareci ve devlet adamlarına verilen siyasî ve ahlakî içerikli tavsiyeler, öğütler kapsamında, kişi –toplum- devlet örgüsünde bir birine karşı görev ve sorumluluklara değinilmiş, devletin en üst kademesinden başlamak üzere hemen her kesimden insan ve meslek sahiplerine ahlakî erdemlerin kazandırılması amaçlanmıştır. Bu erdemlerden birisi de sır kavramıdır.

Çalışmamızda, Kutadgu Bilig içinde sır sözcüğünün geçtiği beyitler araştırılmış, bu sözcüğün büyük oranda, ketum olma, sır saklama, sırrı açığa vurmama anlamlarında çok az bir kısmında ise cila anlamında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kutadgu Bilig, sır, erdem.

AĞRI DAĞI EFSANESİ'NİN TÜRKÇEDEN RUSÇAYA ÇEVİRİSİNİN V. V. VİNOGRADOV'UN DEYİM SINIFLANDIRMASINA GÖRE İNCELENMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Nuray DÖNMEZ

Özet

Deyimbilimin Rus dilbiliminin bağımsız bir bilim dalı olarak ortaya çıkışı, Rus bilim insanlarının 1930-1940'lı yıllardaki çalışmalarıyla başlar. Ancak deyimbilim, dilbilimci V. V. Vinogradov'un "Dilbilimsel Bir Disiplin Olarak Rus Deyimbiliminin Temel Kavramları" (Основные понятия русской фразеологии как лингвистической дисциплины – 1946) ve "Rus Dilindeki Deyim Birimlerin Temel Türleri Üzerine" (Об основных типах фразеологических единиц в русском языке-1947) çalışmalarıyla dilbilimin ayrı bir dalı olarak biçimlenmeye başlar ve gelişim gösterir. Vinogradov söz konusu iki çalışmasında sınıflandırmaya gider ve bunlar birçok dilde deyimler üzerine yapılan çalışmaların temelini oluşturur. Çalışmanın amacı; dünya edebiyatında yer etmiş, eserlerinde kültür ve dil unsurlarını ön planda tutan bir yazar olan Yaşar Kemal'in "Ağrı Dağı Efsanesi" romanındaki deyimlerin Rusça çevirisini incelemektir. İncelemede çalışmaya bütüncü olarak seçilen roman çevirmen T. Melikov tarafından Rusçaya "Bir Dağın Efsanesi" (Легенда Горы) olarak çevrilmiştir. Çalışmanın kuramsal çerçevesinde Rusça deyimleri anlamsal açıdan üç gruba ayıran V. V. Vinogradov'un sınıflandırmasından yararlanılacaktır. Sınıflandırmaya göre belirlenecek olan başlıklar altında Türkçe ve Rusça örnekler tablolar aracılığıyla gösterilecektir. Ayrıca Türkçe geri çeviriler de çeviri önerileri olarak tablolarda belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vinogradov, Yaşar Kemal, deyimler, Ağrı Dağı Efsanesi

TANG DÖNEMİ ÇİN EDEBİYATINDA NESİR: “YİNGYİNG’İN HİKÂYESİ” ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Nuray PAMUK ÖZTÜRK

Özet

Aşk, insanlık tarihi boyunca üzerinde en fazla konuşulan konulardan bir tanesi olmuştur. Bu doğrultuda da edebiyatta geniş yer bulmuş; üzerine romanlar, şiirler, hikâyeler yazılmış, tiyatro oyunları sergilenmiştir. Çin tarihinin her döneminde aşk konulu edebiyat eserleri ortaya konulmuştur. Bu dönemlerden bir tanesi de Tang Hanedanlığı (618-906) dönemidir. Tang Hanedanlığı dönemi Çin edebiyatının gelişmesinde çok önemlidir. 618 yılı öncesinde yaşanan askeri mücadeleler edebiyat ve sanata çok kısıtlı gelişme imkânı sunmuştur. 906 yılı sonrasında ise tiyatroya önem verilmiş; şiir, nesir gibi edebi türler çok az gelişme şansı bulabilmiştir. Bu bakımdan Tang Hanedanlığı dönemi Çin edebiyatı özellikle de Çin şiiri için en fazla yazarın yetiştirildiği ve eserin üretildiği dönem olmuştur. Şiirdeki gelişme diğer edebiyat eserlerine de yansımış, nesirler ve şiirler pek çok eserde iç içe işlenmiştir. Bu eserlerden bir tanesi de Yingying’in Hikâyesi’dir. Yingying’in Hikâyesi, klasik Çin aşk hikâyelerinin en bilinen örneklerindendir. Zhang Sheng ve Cui Yingying’in aşkının anlatıldığı hikâye Yuan Zhen (元稹) (779-831) tarafından kaleme alınmıştır. Yuan Hanedanlığı (1280-1368) dönemi tiyatro yazarlarından Wang Shifu (王实甫) (1260-1307) tarafından ise operaya dönüştürülmüştür. Tiyatro eserine dönüştürülmesi hikâyenin daha geniş kitlelere ulaşmasına imkân vermiştir.

Yuan Zhen, hikâyenin anlatımında farklı teknikler kullanmıştır. Hikâye biçimsel olarak nesir tarzında yazılmış olsa da şiirler ve diyaloglar geniş yer kaplamaktadır. Arka plan olay örgüsünde ise tarihsel olaylara yer verilmiştir. Bu durum hikâyenin biçimsel özellikleri ile birlikte edebiyat-tarih bağlamında da incelenmesini gerektirmektedir. Ayrıca hikâyenin sonunda Yuan Zhen kendisini Zhang Sheng’in bir arkadaşı olarak gösterdiği için bu hikâye bazı araştırmacılar tarafından yazarın otobiyografik bir eseri olarak nitelendirilmektedir.

Hikâyenin Çince aslından Türkçeye tercümesi yazar tarafından yapılmış olup, çalışmada Tang dönemi Çin edebiyatından, yazar Yuan Zhen’in biyografisi ve edebi üslubundan bahsedilecek; Yingying’in Hikâyesi kısaca anlatılacak, hikâyenin biçimsel özellikleri, işlediği tarihi sürecin hikâyeye yansımaları hakkında bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Tang Hanedanlığı, Çin Edebiyatı, Yuan Zhen, Zhang Sheng, Cui Yingying.

MİLLÎ KİMLİĞİN OLUŞUMUNDA ve KÜLTÜREL DEĞERLERİN AKTARIMINDA ANADİLİN ÖNEMİ

Prof. Dr. Nuri KAHVECİ

Özet

Genel bir yaklaşımla dil, insanlık tarihi ile başlamış, insanlar arasında anlaşmayı ve iletişim kurmayı sağlayan, kendine has kuralları bulunan, bu kurallar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, seslerden örülmüş sosyal bir müessese olarak tanımlanır. Buna göre dilin bireyler, toplumlar ve milletler için önemi büyüktür. Zira dil insanların duygularını, düşüncelerini, fikirlerini birbirlerine aktarmak, meramlarını anlatmak için kullandıkları en önemli iletişim vasıtasıdır. Bu vasıta insanların kullandığı diğer sıradan vasıtalara benzemez.

Dil, geçmişten gelen toplumsal değerlerin, millî hafızanın, hatıraların, duygu ve düşüncelerin, maddî-manevî değerlerin, icat ve keşiflerin ortak hazine konumundadır. Dil aynı zamanda insan topluluğuna millet vasfı kazandıran en önemli sosyal varlık olup milli kültürün ilk ve temel unsurudur.

Genel bir yaklaşımla kimlik, insan ve insan topluluklarıyla ilgili olup *kendine özgü niteliklere sahip bir olgudur*. Toplumsal zeminin en üst düzeyinde yer alan kimliğe millî kimlik denir. Bu ise, bir milletin kendine özgü düşünüş ve yaşayış biçimi, dil, töre ve gelenekleri, toplumsal değer yargıları ve kuralları ile oluşan özellikler bütünü olarak tanımlanır.

Sosyal yapıyı oluşturan birden çok unsur mevcut olmakla birlikte bunlar arasında dili özel kılan husus milli kimliğin oluşmasındaki fonksiyonudur. Bu açıdan dil, millî kimliği oluşturan diğer unsurlarla ilgili her türlü ayrıntının anlaşılmasını, anlatılmasını, kavramlaşmasını, millî hafızada saklanıp nesiller boyu yaşatılmasını sağlayan temel araçtır. Kendine özgü kuralları ve söz varlığıyla dil millî kimliğin bir unsuru olduğu gibi aynı zamanda onun temel göstergesidir.

Milli kimliğin oluşmasında önemli bir yere sahip olan kültürün varlığını sürdürebilmesi onun nesilden nesile intikaliyle mümkün olur. Bunu sağlayan kültür taşıyıcılarının sağlam bir şekilde muhafazası gerekir. Bu taşıyıcılar arasında dil en önemli fonksiyonu icra eder. Bir milletin bireyleri arasındaki ortak duygu ve düşünce de ancak dil aracılığıyla kurulabilir. Milletin geçmiş kültürel değerleri dünden bugüne, bugünden yarına yine dil ile aktarılmaktadır.

Bu çalışmada milli kimliğimizin, Türkçenin söz dizimi ve söz varlığında nasıl somutlaştığına ve anadilimizin kültürümüzün sonraki nesillere taşınmasındaki önemine dikkat çekilmeye çalışılacaktır.

T. S. ELIOT’IN “THE FAMILY REUNION” ve BEHÇET NECATİGİL’İN “YILDIZLARA BAKMAK” ESERLERİNDE YAŞAMIN ANLAMI VE ÖNEMİ

Dr. Öğr. Üyesi Rabia Nesrin ER

Özet

Yaşamın anlamı ve önemi üzerine düşünen T.S. Eliot (1888-1965) ve Behçet Necatigil (1916-1979) insanların bu dünyada sadece var olmayıp aynı zamanda yaşamayı bilmeleri ve başarmaları için ilk olarak gözlem yapmasını gerekli görmüştür. Batı Edebiyatının ve Türk Edebiyatının bu önemli iki yazarına göre gözlem yapabilen insan bakarken aynı zamanda görebilecektir çünkü bu insan aynı zamanda hayal ve empati kurabilen, duyarlı, bilgili, düşünen bir bireydir. Eliot ve Necatigil bu niteliklere sahip insanların yaşamın anlamını ve önemini kavrayabileceğini savunmuştur. Eliot’ın “The Family Reunion” oyununda onüç karakterden Mary ve Harry adlı kuzenler ile teyzeleri Agatha olmak üzere sadece üç karakterin birbiriyle iletişim kurabilmesini sağlayan unsur bu karakterlerin görmeyi başarıyor olmasıdır. Oyunda görmenin önemi Harry’nin Mary’e söylediği “ben ne kadar anlatmaya çalışsam da sen asla anlamayacaksın. [...] Senin beni anlamam için tek yol var: görmek.” (250) sözlerinde açıkça hissedilir. Eliot ile benzer düşüncelere sahip Behçet Necatigil’e göre hayatını doya doya yaşayan ve “hayata geç kalmayan” insan sevgi dolu, hayal kurabilen, mutlu ve umut dolu bir çocuktur. Bu konuyu Necatigil “Yıldızlara Bakmak” radyo oyununda Gözlemevi Müdürünün “insan, aylı gecelerde bir ağaç altında hiç oturmamışsa, samanyollarından gökyüzü kırlarına hiç tırmanmamışsa, kayan yıldızlara karşı bir dilekte bulunmamışsa, arada bir olsun başını göklere kaldırmamışsa, teleskoplarla bakmış, ne görebilir ki?” (746) ve “ateşböceği çok, çok büyüktür; ancak çocuk ellerine sığar. Ateşböceklerini göremeyen, yıldızları hiç göremez.” (747), “çiçekleri gördünüz mü, gökyüzüne bakmadan yıldızları da görürsünüz.” (749) sözleriyle vurgulamıştır. Bu çalışmada Eliot’ın ve Necatigil’in eserlerinde insanın yaşamın anlamını geç olmadan kavramasının önemini ve gerekliliğini nasıl ele aldığı karşılaştırmalı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: T.S. Eliot, Behçet Necatigil, yaşamın anlamı ve önemi

METAFORLARIN İZİNDE GENÇLERİN ZİHNİNDEKİ ANNE KAVRAMI: OSMANİYE KORKUT ATA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Resul ÖZAVŞAR

Özet

Bazı kavramlar genel olarak bilinse de bu kavramların bizim zihnimizde öne çıkan bir boyutunu vurgulamak için başka kavramlara benzeterek metafor kullanırız; bizim için önemli olan söz konusu varlıkla ilişkimiz ve var olan tecrübemizden kaynaklı boyutun vurgulanmasıdır. Bu konuyu anne-çocuk ilişkisi ve yaşanan tecrübeler bağlamında ele aldığımızda gençlerin kullandığı anne kavramıyla ilgili metaforlar onların zihin dünyası ve kavram sistematiğini bir açıdan ortaya konabilir.

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nde bulunan altı farklı bölümde okuyan gençlerle dijital ortamda yapılan anketin sonucu olarak ortaya çıkan metaforlara göre **anne**; melek, dost, arkadaş, sırdaş, dağ, hayat, dünya, destek, peri kızı, duvar, deniz, hükümet, ay, güneş, makinenin beyni, ağaç, meyveli ağaç, kuş, kalp, ev, battaniye, nefes, kale, pamuk, su, kanat, dişi aslan, polis, ruh, vatan, tuz, evin direği, sarmaşık, yönetici, gökyüzü, terapist, sakinleştirici iğne, yel, çiçek, papatya, sabır taşı, Adile Naşit, bal, anne kurt, köpek, Hızır, süper kahraman, dal, yaşam koçu, ışık, kitap, arı, karınca, liman, sığınak, yuva, ağaç gölgesi, adalet heykeli, terazi, toprak, ateş, hediye, mücevher, gizli kahraman, hazine, umut ışığı, umut kaynağı, gün doğumu, bulut, kumbara olarak karşımıza çıkar. **Anne** kavramının, kendilerine göre yapılandırıldığı bu kavramlar gençlerin zihninde bir boyut bakımından daha net ve tecrübeyle sabittir. Sahip olunan bilgi ve tecrübe anne kavramının bir boyutunu ön plana çıkararak belirlemektedir. Böylece gençler anne ve baba kavramlarını yaşadıkları tecrübelerle göre yeniden değerlendirerek onu daha anlamlı hâle getirmektedir. Gençler tarafından kullanılan bu metaforlar anne kavramının koruyan, yol gösteren, öğreten, tutumlu olan, iyimser, bereket kaynağı, fedakâr, naif, yüce, adil, kendisine sığınılan, çalışkan, saf, dara düşüldüğünde yardıma yetişen, aydınlatan, sevecen, neşeli, sabırlı, ferahlatan, aileyi ayakta tutan, düzen sağlayan, çoklu sorumluluk üstlenen, yumuşak huylu, güçlü, dayanıklı, kurtarıcı, şefkatli, sorun çözücü, destekleyici gibi boyutlarını ön plana çıkarmaktadır. Gençler; anne ile ilgili dilsel metaforları retorik endişelerle kullanmamaktadır; söz konusu olan metaforların kaynağı anne-çocuk arasındaki yaşanmış tecrübelerle dayanmaktadır; aslında bu metaforlar onların düşünce dünyasında var olan anne kavramını yansıtmaktadır.

Bu çalışmada kavramsal metafor teorisine göre üniversite gençlerinin ifade ettikleri dilsel metaforlardan hareketle onların kavram dünyasına ulaşmak hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Anne Kavramı, Kavramsal Metaforlar, Metaforik İlişkiler

THE PERSPECTIVES of PRE-SERVICE ELT TEACHERS on THE ROLES of EFL TEACHERS in SKILLS EDUCATION: A METAPHORIC STUDY

Samet TAŞCI

Abstract

Teachers' role may change during the activity they conduct in the classroom. Teachers may play different roles in the classroom such as facilitator, organizer, observer, feedback provider, source, motivator, evaluator, performer, prompter, and participant depending on the activity and the skill they teach. If the teachers can change these roles fluently, their effectiveness is greatly enhanced. Therefore, this study aims to reveal the mental image of pre-service ELT teachers about the roles of EFL teachers in skills education. Moreover, this study aims to find out if there were any differences in the mental image of 4th year and 1st year pre-service ELT teachers about the roles of EFL teachers in skills teaching. Accordingly, the participants will be asked to complete the sentences "The role of the teacher should be _____ in speaking (reading, writing, listening) course because...". The answers of the 1st year and 4th year students will be compared to reveal if there were any differences in their mental image about the roles of ELT teachers. Content analysis technique will be used to analyze qualitative data of the study. The findings of the study will be compared with the previous findings and pedagogical suggestions will be offered.

Keywords: Teachers' roles, ELT teachers, skills, metaphoric study

CUMHURİYET DÖNEMİ EDEBİYATINDA SOYKIRIM KONUSU (1918-1920)

Samira KERİMOVA

Özet

Azerbaycan Halk Cumhuriyetinin kuruluşundan 100 yıldan çok bir zaman geçti.

1918-cı yılın Mart olaylarında ilk kez Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti değerlendirmeye çalışmıştır. Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti, 1919 ve 1920-ci yılların 31 Mart tarihini milli hüznün günü olarak belirlemiştir.

1905 ve 1918-cı yıllarda Kafkasya'nın farklı bölgelerinde Ermeni silahlı kuvvetlerinin, özellikle Azerbaycanlılara karşı yürüttüğü soykırım politikaları, tarihimizin kanlı sayfalarıdır

Yirminci yüzyılın başlarında ermeni taşnakların Azerbaycan Türklerine karşı yapmış oldukları soykırımı Mehmet Emin Resulzade, Mir Möhsün Navvab, Mehmet Said Ordubadi, Mirza Bala Mehmetzade, Seyid Huseyn, Ali Bey Huseynzade, Cafer Cabbarli, Mehmet Hadi, Ceyhun Hacibeyli ve diğer seçkin yazarlarımız tarafından geniş ölçüde dile getirilmiştir. Soykırım konusunun tüm zamanlarda dünya edebiyatında önemli yer tutmuştur.

Bu olaylar, Mehmet Said Ordubadinin yazmış olduğu "Kanlı seneler" adlı romanı, Cefer Cabbarlinin "Bakü Savaşı", "1905", Mir Möhsün Navvabın "1905-1906'da Ermeni-Müslüman davası" ve diğer eserlerde yansıdı.

Azerbaycan Halk Cumhuriyetinin halefi olarak Azerbaycan Cumhuriyeti bağımsızlık yılları boyunca uygulanmayan kararların mantıklı bir devamı olarak soykırım olaylarının politik değerlendirmesini yapmayı tarihi bir kural olarak kabul etti. Bu etkinlikte sistematik çalışmalar, 26 Mart 1998'de ulusal lider Haydar Aliyev tarafından imzalanan "Azerbaycanlıların Soykırımı Hakkında" kararıyla daha çok araştırılmaya başladı. 31 Mart "Azerbaycanlıların Soykırımı Günü" ilan edildi. Aynı karardan sonra, yirminci yüzyılda Kafkasya bölgesini ve Azerbaycan tarihini keşfetmek için büyük bir fırsatlar yarandı. Soykırımla ilgili bu önemli devlet belgelerinin kabul edilmesinden sonra, 31 Mart soykırımı hakkında makale ve kitaplar yazılmaya başlandı, araştırma, bilimsel araştırma makaleleri ve bu konuyla ilgili konferanslar düzenlendi.

DEDE KORKUT ANLATILARINDA “UYKU ÖLÜMDÜR” KAVRAMSAL METAFORU ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Doç. Dr. Sema ÖZHER KOÇ

Özet

“Metafor” sözcüğü Grekçe **meta:** öte ve **phrein:** taşımak sözcüklerinden oluşur ve “*bir yerden başka bir yere götürmek*” anlamına gelir. Kognitif linguistik görüş diye adlandırılabilir. Lakoff ve Johnson’ın geliştirdiği yeni bir metafor anlayışına göre metaforlar, doğası itibarıyla kavramsaldir ve çoğunlukla benzerliğe dayanmaz. En sıradan insanlar dahi gündelik hayatta soyut kavramları veya dünyayı algılama biçimini metaforlar kullanarak ifade eder. Metaforlar sanat, edebiyat, dil, politika, hukuk, ahlâk, psikoloji, sosyal sorunlar, matematik, felsefe, gibi çok farklı alanlarda karşımıza çıkabilmektedir. Lakoff ve Johnson, metaforları linguistik bir süs, gereksiz bir dekor olarak değil; “insanî düşüncenin ve akıl yürütmenin ayrılmaz bir unsuru” olarak kabul ederler. Bu bağlamda metaforlar üzerine yapılacak çalışmalar, bireysel ya da evrensel anlamda kim olduğumuzu, dünyayı nasıl anladığımızı aydınlatmaya yarayacaktır.

Metaforun başlıca fonksiyonu anlamadır. Bilişsel dil biliminde, metafor, bir kavramsal alanı (hedef alan, soyut) diğer bir kavramsal alanın (kaynak alan, somut) terimleriyle anlama, ifade etme olarak tanımlanmaktadır. Biz bu çalışmada Dede Korkut anlatılarında geçen UYKU ÖLÜMDÜR kavramsal metaforunu ele alacağız. UYKU hedef alan, ÖLÜM kaynak alandır. Daha soyut olan UYKU kavramı ile daha somut olan ÖLÜM kavramı arasında benzerlik kuran Türk toplumunun UYKU’yu anlamlandırma şeklini ortaya koymaya çalışacağız. UYKU’nun kavramsallaştırılması sırasında Orhun Yazıtları, Divanü Lügati’t-Türk ve Kutadgu Bilig’de de UYKU kavramına yer verilip verilmediğini araştıracağız. Lakoff ve Johnson bir kültürdeki en temel değerlerin o kültürdeki en temel kavramların metaforik yapısıyla tutarlılık içinde olduğunu belirtir. Bu nedenle Dede Korkut anlatılarında dikkatimizi çeken bu kavramsallaştırmanın bireysel bir metafor kullanımı mı, yoksa Türk ortak kimliğine ait bir anlamlandırma biçimi mi olduğunu tespit etmeye çalışacağız.

Anahtar Sözcükler: kavramsal metafor, UYKU ÖLÜMDÜR, Dede Korkut anlatıları.

MÜSTƏQİLLİK İLLƏRİNDƏ AZƏRBAYCAN DİLİNİN LÜĞƏT TƏRKİBİNİN İNKİŞAFINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN ROLU (TV PROQRAMLARIN ADLARI)

Sevinç TALİBOVA

Özet

Qloballaşan, sürətlə integrasiya edən XXI əsr cəmiyyətində televiziya hələ də informasiyanın ötürülməsi, xüsusilə kütləyə siyasi-ideoloji təsir mexanizmi baxımında öz şəhri imkanlarını qoruyub saxlaya bilər. Televiziya eyni zamanda toplumun dilinin qoruması və inkişaf etdirilməsində əsas vasitələrdən biridir. Tv verişlərinin adlandırılması, nominasiyası linqvistik aspektdən maraqlı olduğu qədər eyni zamanda dilin inkişaf mənzərəsini müəyyənləşdirmək üçün mənbə rolunu oynayır. Müxtəlif Azərbaycan Televiziya kanallarında yayımlanan tv verişlərin adlandırılmasına nəzər salsaq dilin lüğət tərkibinin inkişafı, yeniləşməsi izlərini asanlıqla görə bilərik.

Müstəqillik illərində ölkə ərazisində fəaliyyət göstərən Tv kanalların say nisbətində nəzər yetirdikdə (2010-2020-ci illər) aydın olur ki, 2020-ci il statistikasına görə ölkə ərazisində 26 kanal və 18 radio ötürücüsü yayım hüququ əldə edib. Bu da araşdırma üçün kifayət qədər material toplamağımıza kömək edir. Bu məqalədə TV proqramların adları linqvistik baxımdan araşdırılacaq. Mövcud durum müəyyənləşdiriləcək.

Açar sözlər: lüğət, TV, adlanma, Müstəqillik, proqram

TÜRKİYƏ ƏDƏBİYYATINDA MİLLİ XARAKTER ANLAYIŞINI FORMALAŞDIRAN AMİLLƏR

Sima ŞEFİZADE

Özet

Bildiyimiz kimi, xarakter anlayışı insanın hər fərdi-psixoloji xüsusiyyətlərini deyil, mühüm və davamlı fərdi xüsusiyyətlərinin məcmusu olaraq təyin edilir. Bu xüsusiyyətlər də insanın dünyagörüşü və əqidəsi ilə bağlı olduğundan xarakter, bir məfhum olaraq bir çox sahələr (sosiologiya, psixologiya, ədəbiyyat) tərəfindən tədqiqata cəlb edilir. Lakin bizi xarakter yox, məhz milli xarakter anlayışı maraqlandırdığı üçün problemə etnik, tarixi, milli dəyərlər kontekstindən yanaşmağa çalışacağıq.

Türkiyə ədəbiyyatında milli xarakter həm də ümumbəşəriyyətin bir keyfiyyəti olaraq müasir dövr ədəbiyyatı üçün də aktual mövzu olaraq qalmaqdadır. Onu qeyd edək ki, Mətnə (xarakterə!) özünəməxsusluq, orijinallıq, fərqlilik verən, onun xarakterlər bolluğunda seçilməsinə səbəb olan millilik bəzən yazıçıların bilərəkdən, bəzən isə bilməyərək, təhtəlsüz olaraq xarakterə gətirdiyi bir xüsusiyyətdir. Milli xarakter, ilk növbədə, insanın milli özünüdərkinin, mənliyinin, şəxsiyyətinin milli-mənəvi dəyərlərə sadıqlığının, milli ənənələrə bağlılığının göstəricisidir. Biz də milli xarakterə məhz bu aspektdən yanaşaraq, onu tədqiqata cəlb etməyi vacib bildik.

Anahtar Kelimələr: Türkiyə, hikəyə, milli xarakter.

ROMANTİK ABDULLA ŞAİK ŞİİRLERİNDE TURANCILIK

Ulviye ABDULLAYEVA

Özet

XX. yüzyılın başlarında Azerbaycan romantiklerinin yaratıcılığında türkçülük, islamcılık, turancılık ideolojisi mühüm yer tutuyor. Ali bey Hüseyinzade, Hüseyin Cavit, Abdulla Şaik, Ağadadaş Müniri gibi romantikler şiirlerinde Türkçülükle yanaşı, Turancılık ideolijisini de anlatıyor. Romantiklerden Turancılık konusuna en çok deyinen şairlerden biri A.Şaik olur. Onun bir çok şiirlerinde Turancılık A.Hüseyinzade ve Z.Gökalp teorik fikirlerindeki ideolojinin poetik devamı gibi sesleniyor. “Türk-edemi merkeziyyet-Müsavat”, “Arazdan Turana”, “Vatanın yanık sesi”, “İki mücahit”, “Yeni ay doğarken”, “Sen o idin” ve s. şiirlerinde şairin Vatan anlayışında Turan öz yerini tutuyor. O, Vatan anlayışını yalnız manevi bakımdan değil, hem de coğrafi bakımdan çiziyor. Onun Vatan sınırları çok geniştir, aynen Turanın sınırları gibi Altaylardan tutmuş dünyanın dört bir yanına kadar gidiyor. “Arazdan Turana” uzun şiirinde türk halklarının tarihen yaşadığı coğrafyadan bahs ediyor. Milli mifolojiden gelen “Turan”, “Kızıl elma” problemlerini yansıtıyor. Şiirin kahramanı Vatan aşığıdır, o Vatanını hürriyyetde görmek istiyor. Zamanında Turan türklerin yaşadığı büyük bir coğrafyayı kapsamış olsa da, şimdi yabancılar Turanı esir etmiştir. Turan yabancılar elinde çırpınıyor, onu kurtaracak yiğidini bekliyor. Arazın Bingöl eteklerinden akıp İranı, Turanı dolaşarak gelib Kürle birleşmesi ve Hazara dökülmesi türklüyün kardeşlik birliği gibi sesleniyor. Lakin buna katlanamayan Kuzgun deniz birden-bire köpürüyor, Arazı, Kürü “köksüne basıp kucaklıyor”, “yüz milyonluk Turanı” baştan-başa bürüyor:

O dag gibi yükselen dalğaları yürüdü,

Yüz milyonluk Turanı başdan-başa bürüdü.

Şair “Türk edemi-merkeziyyet-Müsavat” şiirinde de Türk halkını “Birleşelim, türk oğlu, bu yol millet yoludur!”, diye birleşmeye çağırıyor. Azerbaycanın öz istiklalini kazanması ile başının üstünde “Turan bayrağı” dalgalanıyor, kalbinde “Erkenokon ocağı” alovlanıyor. A.Şaikin romantik şiirlerinde türklük, turancılık, hürriyyet, bağımsızlık düşünceleri terennüm ediliyor.

Anahtar kelimeler: Turancılık, Türkçülük, Abdulla Şaik, şiir, romantik

COVID19 PANDEMIC: AN UNEXPECTED JOURNEY

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÇETİN KÖROĞLU

Abstract

The pandemic has been affecting every side of our lives in a negative way, unfortunately. Teacher training has also been affected by the pandemic and student teachers have been taken their courses through digital environments. Unlike traditional courses, they have to study the entire course online. As it is known that teachers' beliefs have a profound impact on their classroom practices, decisions on their teaching strategies, their styles, and even how they implement the curriculum. For this reason, the current study aims to investigate whether the Covid19 pandemic affects student teachers' beliefs positively or negatively. The research was carried out in the 2020 spring term of the academic year when the pandemic first started. The research was designed as a qualitative study and to collect data an interview was administered to participants. Totally, 34 student teachers participated in the study the participants were second graders of the ELT department at a state university, Turkey. The results indicate that participants have negative perspectives towards taking all courses through digital environments and tools. However, their beliefs have not been affected negatively by the Covid19 pandemic.

Keywords: Student teachers, beliefs, English language teaching, teaching practice.

WRITE ME A STORY PLEASE! STORYBIRD

Dr. Öğr. Üyesi Zeynep ÇETİN KÖROĞLU

Abstract

Freewriting is perceived as a pre-writing activity to collect language learners' initial ideas before the actual writing process. Unlike brainstorming activity, language learners should write their ideas and thoughts without concerning grammatical rules, spelling, punctuation or coherence, etc. through the given time. Freewriting activity prepares the student for an actual writing activity and enables them to produce more comprehensible and eligible texts. Current research aims to investigate whether free writing activity can be digitalized through a handy tool, which is Storybird, in preparatory classrooms. The research was carried out with 54 EFL learners in the 2019 fall term of the academic year. The participants were English language teacher candidates who have been studied English for many years in Turkey. The research was designed as action research and qualitative finding were gathered. The treatment process lasted for four weeks and a written structured interview was administered at the end of the treatment process. Results of the current study show that nearly all the participants are satisfied with the utilization of Storybird in free writing activities. Additionally, they thought that the tool boosts their attitudes towards writing. The results indicate that free writing activities can be carried out digitally to make language learners more engaged and productive in writing.

Keywords: Freewriting, English as a foreign language, Storybird, Technology-Enhanced Language Teaching, and Learning

TÜRKÇE İLE KUR'AN MEALİ ÖRNEĞİNDE SORU EDATLARI ANLAMLARININ AŞAMALARI ve ÇEVİRİLERİN TEKNİKLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdülcevad HARDAN

مراتب دلالات الاستفهام وتقنيات ترجمتها معاني القرآن بالتركية نموذجًا

د. عبد الجواد حردان

لأدوات الاستفهام دلالات حقيقية وأخرى مجازية، ولها في نفسها مراتب مردها إلى كثرة الاستخدام، ومصدر هذه الكثرة تنوع دلالات الأداة وسعتها، فهي ليست قاصرة على معناها المُتَبَيَّن المتبادر إلى الذهن بل إنَّ السياق والقارئ ليحملانها من المعاني أضعاف أضعاف معناها الأم.

إنَّ المتنبِّع للكلام العرب في الاستفهام لَيَقِفْ على أصول وفروع دلالية لتلك الأدوات، ويُلَفِّي بينها جميعًا فروقًا وجوامع، فالدلالة الأم في الاستفهام قائمة فيما خرج منه عن معناه الحقيقي ولو بقدر يسير، ولا تنفك الدلالة الفرعية عن الدلالة الأصلية جذريًا بل يلح طلب التصور أو التصديق فيما خرج منه عن معناه الحقيقي، ولا تنفرد الأداة في الدلالة الفرعية بسلخ المعنى من إهابه وصبغه بآخر بل إنَّ للسياق والسباق كبير الأثر في حملها للمعنى المجازي، وهما كالقرينة على أن المعنى الحقيقي للأداة ليس مرادًا في نسق كهذا.

ولما كان السياق والسباق وما احتفَّ بهما من قرائن حَكَمًا في بيان الدلالة المجازية لأدوات الاستفهام وجب اعتبار ذلك كله لدى ترجمة النص العربي إلى لسان آخر، وهو ما اقتضى البحث للإجابة عن أسئلة الدراسة:

- 1- ما أثر السياق والسباق والقارئ في تحميل أدوات الاستفهام معنى مجازيًا لا ينقطع معه لمح الأصل؟
 - 2- ما وجه الخطأ في ترجمة معاني القرآن إلى التركية في الترجمة التي تغفل السياق والسباق أو تكتفي بالمعنى المتجَوِّز فيه وتغفل المعنى الأم للأداة؟
 - 3- ما تقنيات الترجمة القائمة على ركني السياق والسباق مع لمح معنى الأصل لأدوات الاستفهام؟
- كلمات دالة: الدلالة، الاستفهام، تقنيات الترجمة، معاني القرآن، السياق، السباق.

BAĞLAM ÖRNEKLERİ ÇERÇEVESİNDE ARAPÇA EĞİTİMİNDE İ'RAB'IN HEDEFLERİ ve ANLAMLARIN ETKİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdülcevad HARDAN

أثر مقاصد الإعراب ومعانيه في جودة تعليم العربية الأمثلة السياقية نموذجًا

د. عبد الجواد حردان

دلالة الإعراب لغةً على الإبانة والتبيين والإيضاح تعزّز ما للنحو من أثر بليغ في تحديد المعنى والإفصاح عنه، فما للإعراب سوى الإبانة عن المعاني بالألفاظ، وفي تعليم العربية يبرز دور الأمثلة السياقية أكثر من الآلية في باب تجلية ما للإعراب من توليد الدقة في المعنى، وأما القول بأن الحركات إنما جعلت للوصول ولا حاجة إليها في الوقف فيلزم منه جواز الرفع والنصب والجر في الفاعل مثلًا، وهو قولٌ ظاهر الفساد لما فيه من خروج عن أوضاع العرب وحكمة نظم كلامهم.

إنّ علامات الإعراب دالة على المعنى، فكلما تغيّرت تغيّر، ولا يدخل في هذا الحكم علامات البناء الأصلي والإتباع والمجاورة والحكاية ونقل الحركة والضرورة الشعرية واختلاف اللغات، ففي الأمثلة التعليمية ينبغي الاستغناء عن كلّ لا وقع له ولا أثر؛ ذلك أنّ النحو هو اقتفاء المعنى لا الصنعة المحدثّة وما اعتراها من تكلفٍ وتعقيد، والإعراب ليس غاية بل وسيلة تستهدف خدمة المعنى وتجلية أسرار التراكيب، ونفّح الجمل كل ما تطيقه وتحتمله من معانٍ بالنفخ في كل جزءٍ من أجزائها ليحمل منها أكبر قدرٍ لا تنوء به بنيته، أما النحو الآلي والجدلي عند المتأخرين فأكثره نافع مثمر منتج في علم المعنى، ومنه نزر يسير جدًّا يدخل فيما قيل عن علم الأنساب بأنه علم لا ينفع وجهالة لا تضر.

ولعلم المعاني في البلاغة والتداولية والنحو الوظيفي وشائج قرّبي بعلم معاني النحو، فينبغي أن تؤدي الإفادة والاستفادة من هذه المداخل إلى الإدلاء بدلاء أوسع وأرحب في تعزيز مخرجات معاني النحو وتوظيف تلك العلوم مجتمعة في اختيار أمثلة تعليمية سياقية يسهل فهمها ويقرّ في ذهن الطالب معناها ويكثر استعماله لها ويعزز بها ملكته وذخيرته الأسلوبية وتفتح له باب القياس والنسج على المنوال، وهذا أكثره لا قبل للأمثلة الآلية بتقديم شيء منه.

ولما كثرت الأمثلة الآلية في مناهج تعليم العربية لوحظ عسر مُعضل في انتقال المتعلم منها إلى الجمل السياقية في القاعدة نفسها، وهذا ليس بقاصر على محتوى تلك المناهج بل يشمل الوسائل التي يستخدمها المعلم وأمثلته الشارحة والأنشطة الصفية والمنزلية والوسائل المساعدة المتداولة في برامج التعلم الذاتي أو وسائل التواصل وبرامج التعليم عن بعد.

وليست الأمثلة السياقية قصرًا أو حصرًا أو حكرًا على الشعر في عصرٍ ما، بل ثمة أمثلة سياقية أيسر منه تجدها في النثر والكتاب والسنة وكلام العامة وشعر الحكمة والغزل ونصوص العربية الحديثة في وسائل الإعلام والتعليم والمراسلات الرسمية والخطابات العامة والخاصة، وما أكثرها!

وللخروج من عنق الزجاجة في الأمثلة الآلية اقتضى الأمر قولبة قواعد العربية بأمثلة سياقية تصنع الملكة البيانية لدى المتعلمين، فقدم هذا البحث جوابًا للسؤالين الآتيين:

- 1- ما أثر مقاصد الإعراب ومعانيه في جودة تعليم العربية؟
 - 2- ما الفرق بين الأمثلة السياقية والآلية في إكساب المتعلم ملكة البيان؟
- كلمات دالة: الإعراب، الجودة، النحو، الأمثلة السياقية، الأمثلة الآلية.

ŞER'İ VE EDEBÎ METİNLERİN ANADİLİNDE YORUMLANMASININ ÖNEMİ MÜFESSİRDE BULUNMASI GEREKEN ŞARTLAR

Dr. Öğr. Üyesi Mohammed RABI ZEIN

أهمية تفسير النصوص الشرعية والأدبية باللغة الأم

والشروط الواجب توفرها في المفسر

إن أهمية تفسير النصوص الشرعية والأدبية باللغة الأم تأتي من حيث أن من يقوم بتفسيرها يحكم بأن مراد قائلها هو نفس ما يُفسّر ويشرح به هذه النصوص، والقاعدة المعروفة عند كل العلماء على اختلاف مشاربهم تقول: (إن الحكم على الشيء فرع عن تصوّره) فمن يُفسّر نصّاً شرعياً أو أدبياً يحكم بأن مراد القائل هو نفس ما يفسر به هذا النص، وبناءً عليه يجب أن يكون هذا المفسر يملك تصوراً حقيقياً ودقيقاً عما يريد تفسيره من النصوص، وأحق الناس وأجدرهم بدقة تصور المعنى المراد هم العلماء باللغة الأم لهذه النصوص المراد تفسيرها.

وتتميّز لدقة تفسير هذه النصوص لا بد أن تتوفر في المفسر شروطاً ليكون أهلاً لتفسيرها، ومن هذه الشروط:

- (1) أن يكون عالماً بالقرآن الكريم لأنه منبع اللغة العربية.
 - (2) أن يكون عالماً باللغة، لأنه بذلك يُمكن أن شرح مفردات الألفاظ ومدلولاتها بحسب وضعت له.
 - (3) أن يكون عالماً بالنحو، لأن المعنى يتغير ويختلف باختلاف الإعراب.
 - (4) أن يكون عالماً بالصرف، فبواسطته تُعرف الأبنية والصيغ، التي عليها يتوقف الفهم الصحيح للكلمة.
 - (5) أن يكون عالماً بالاشتقاق، لأن الاسم إذا كان اشتقاقه من مادتين مختلفتين اختلف معناه باختلافهما.
 - (6) أن يكون عالماً بالشعر والأدبيات، لأن ذلك يعينه على معرفة المعنى الحقيقي، فقد ورد أن عبد الله بن عباس حبر الأمة وترجمان القرآن قال: (ما كنت أعلم ما معنى {فاطر السموات والأرض} حتى اختصم عندي أعرابيان في أرض. قال أحدهما: أنا فطرتها...).
 - (7) أن يكون عالماً بعلوم البلاغة الثلاثة (المعاني و البيان و البديع) فعلم المعاني: يُعرف به خواص تراكيب الكلام من جهة إفادتها المعنى. وعلم البيان: يُعرف به خواص التراكيب من حيث اختلافها بحسب وضوح الدلالة وخفائها. وعلم البديع: يُعرف به وجوه تحسين الكلام.
 - (8) أن يكون عالماً بالمجاز وأنواعه، ليفرق بين الحقيقة والمجاز في النصوص.
 - (9) أن يراعي سياق الكلام، مما تقدم على النص المراد تفسيره وما تأخر، لئلا يخرج عن المراد من النص.
 - (10) أن يعلم مناسبة النص، لأن العلم بالمناسبة يعين على فهم وتفسير النص وفق ما يُراد منه.
 - (11) أن يُفسر النص بالمشهور والمعروف من اللغة، ولا يبعد عن المألوف، لأن ذلك يخرج النص عن المراد منه.
 - (12) أن يكون منصفاً وحيادياً في تفسير النص، بعيداً عن الانتصار لعرقه أو معتقده أو مذهبه.
- هذه أهم الشروط الواجب توفرها فيمن يريد تفسير النصوص الشرعية والأدبية باختصار، وسأبين في البحث المراد من كل شرط على حدة، وما هو الضرر في عدم توفر هذا الشرط مع التمثيل لكل واحد منها.

KURANI KERİM'DEKİ EDATLARIN KASTEDİLEN ANLAMININ TERCİHİNDE BAĞLAM KARİNESİNİN ETKİSİ

Dr. Abdulilah HURİ

أثر قرينة السياق في ترجيح المعنى المراد من حروف المعاني في القرآن الكريم

لا يخفى على دارس في كتب اللغة والنحو والتفسير أن كل حرف من حروف المعاني يأتي لأكثر من معنى، ولا بد عند وروده في نص من النصوص من دلالة ترجح أحد هذه المعاني على غيرها، ولا شك أن أحد المعاني قد يتبادر إلى الذهن أو لا، وقد يقطع السامع في تعيين المراد أحياناً، ولكنه في كثير من الأحيان يحتاج إلى مرجح لأحد المعاني على غيره لأن النص يحتمل أكثر من معنى.

ومن أهم هذه المرجحات قرينة السياق، إذ السياق كما قال العز بن عبد السلام: "يرشد إلى تبين الجملات، وترجيح المحتملات، وتقرير الواضحات، وكل ذلك يعرف الاستعمال".

لذلك يأتي هذا البحث لبيان أثر قرينة السياق في فهم القرآن الكريم من خلال فهم المراد من الحرف في هذه الآية أو تلك.

وسيأتي هذا البحث في مقدمة وثلاثة مباحث، يذكر في المقدمة سبب اختيار البحث وأهميته، وفي المبحث الأول التعريف بحروف المعاني والتعريف بقرينة السياق، والثاني في بيان أثر السياق في فهم النصوص عموماً، والثالث في أمثلة تطبيقية أبين فيها هذا الأثر.

ÇÖZÜMLEME ve YORUMU ANA DİLLE YAPILAN METNİN, YABANCI DİLLERLE ÇÖZÜMLEMESİYLE KARŞILAŞTIRILMASI-ARAPÇA KAYNAK DİL, TÜRKÇE HEDEF DİL

Dr. Abdulkerim ALABEYDİ

تحليل النص وتفسيره باللغة الأم مقارنةً بتحليله باللغات الأجنبية، العربية الأم - التركية مترجمًا إليها

إنَّ ممَّا لاشك فيه أنَّ النصَّ هو وعاءٌ لغوي يشتمل على مجموعة من الألفاظ وُضعت في إطار معرفي معين لتبلور موقفًا، أو توصيل رسالة، أو تشرح قضية، أو تُعطي أفكارًا محددة، وبناءً عليه فقد تعددت النصوص وتنوعت أشكالها المعرفية والأدبية والعلمية والإنسانية، وقد استدعى كلُّ ذلك أن يكون هناك تفسيرٌ لهذه النصوص بأدواته التي كُتبت بها، وبلغته التي رُسم بها، استنادًا إلى الضوابط اللسانية والقواعد الأصولية، والمعرفة المعجمية التي حُبِكت بها تلك النصوص بلغتها الأم وبتأطيرها المعرفي ونسيجها التكويني، وعند مقارنة النصِّ وتحليله بلغة أجنبية يظهر لنا أن التَّطابق الحرفي أو الشكلي يبدو صعبًا للغاية بسبب اختلاف طبيعة كل لغة وتمتعها بنظام خاص ينبني عليه إنتاج النصوص وطرائق إيرادها للمعاني المختلفة، وكذلك عملية إيصال المعاني المقصودة، والمعاني التي يفتح عليها النص، والأهداف التي أريدت منه، من أجل ذلك ظهرت أنواعٌ من القراءات النصية المختلفة؛ بسبب النقل والترجمة، ومعلوم أن عملية الترجمة تكون من لغة إلى لغة أخرى: ويطلق على هذا النوع اسم Interlingual translation، وتعني هذه الترجمة ترجمة الإشارات اللفظية للغة ما من خلال الإشارات اللفظية للغة أخرى، ولكي يقوم الشخص بهذه الترجمة تفسير النصوص يجب أن يكون ملماً باللغتين التي يترجم بهما، ويجب عليه أن يقرأ النص ويفهمه وبصيغته بأسلوبه، ومن ثم يقوم بترجمة النص ترجمةً احترافيةً، وللترجمة من لغة إلى أخرى أقسامٌ عديدة تسهم كلها في إجراء دقيق لتحليل النصِّ وبيان سماته النصية وما اشتمل عليه من أفكارٍ وتصورات وقيم مختلفة.

الكلمات المفتاحية: تحليل النص، تفسير، مقارنة، اللغة الأم، اللغات الأجنبية.

ARAPÇADAN TÜRKÇEYE ve TÜRKÇEDEN ARAPÇAYA ÇEVİRİDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR

Dr. Öğr. Üyesi Alaa Aldeen ALKARAZ

أهم التحديات في الترجمة من اللغة العربية وإليها

تُعتبر الترجمة خلق إبداعي للنص المترجم وإعادة قولية له وتوجيهه لشريحة جديدة وجمهور جديد، ووسيلة تواصل مهمة بين المجتمعات والأمم والحضارات.

وتطوّر مفهوم الترجمة وخصائصها عبر التاريخ حتى أصبحت علماً قائماً بحدّ ذاته.

وهناك أنواع كثيرة للترجمة كالترجمة الدينية والأدبية والعلمية والفورية وما إلى ذلك.

ومن المعروف أنّ اللغة العربية الغراء تتميز بخصائص بنيوية ولغوية وثقافية خاصة لذا تعترض المترجمين - سواء من اللغة العربية أو إليها - كثير من التحديات والصعوبات والمشكلات، منها ما يرجع للعوامل البنيوية للغة العربية، ومنها ما يرجع لاختلاف السياق الثقافي بين اللغة الأم واللغة الهدف، ومنها ما يرجع لكفاءة المترجم واضطلاحه باللغتين الأم والهدف.

وتكمن مشكلة البحث من خلال طرح السؤال التالي: ما هي أهم التحديات في الترجمة من اللغة العربية وإليها؟

يسعى البحث من خلال الإجابة على السؤال السابق لعرض أهم التحديات والصعوبات التي تواجه المترجمين من اللغة العربية وإليها.

كما يهدف لطرح الحلول المناسبة وبيّن الخصائص والمعايير التي يجب أن يشتمل عليها عمل المترجم وصولاً به إلى الكفاءة المطلوبة التي تنتج له أن يصنع نصّاً مترجماً حقيقياً لا يخرج به عن مضمون النص الأصلي وفي نفس الوقت لا يبتعد به عن ثقافة وفكر الجمهور المستهدف.

الكلمات المفتاحية: الترجمة، التحديات، اللغة العربية.

TÜRKİYEDE ARAPÇA ÖĞRETİMİ GELİŞTİRME AŞAMALARI ve ÖNE ÇIKAN SORUNLARI

Dr. Saad ALROFAİDY

مراحل تطوّر تعليم اللغة العربية في تركيا وأبرز تحدّياتَه
إنَّ أوّل نشوءٍ لعلاقة الأتراك باللغة العربيّة كان مع دخولهم للدين الإسلامي الحنيف، حيث نزلت هذه اللّغة منزلاً مرموقاً في قلوبهم لأنّها في المقام الأوّل لغة القرآن، ولغة العلوم الإسلاميّة.

وقد مرّ تعليم اللّغة العربيّة للأتراك عبر القرون بمراحلٍ كثيرةٍ، بدءاً بالعصر السلجوقي مروراً بالعصر العثماني وعصر الجمهوريّة. والمتنبّع لتعليم اللغة العربيّة في المراحل السابقة يجد نفسه أمام حقيقة واضحة، وهي أن تعليم اللغة العربيّة لم يكن بهدف إتقانها للتواصل وإجادتها في المعاملات، بل كان بغرض استيعاب العلوم الإسلاميّة كون اللغة العربيّة لغة القرآن الكريم وما استنبهه من علوم.

إلى أن وصل تعليم اللغة العربية في تركيا إلى العصر الحاضر، لينال حظاً وافراً من الاهتمام والانتشار من خلال المؤسسات التعليميّة التركيّة في المدارس والأوقاف والجامعات. ولعلّ أهمّ هذه المؤسسات مدارس وثانويات الائمة والخطباء وكلّيات الإلهيّات والعلوم الإسلاميّة، والتي ازدادت أعدادها بشكل لافت، وبالتالي ازداد عدد المنتسبين لها من الطلّاب الأتراك.

ولكن بالرغم من الانتشار الهائل لبرامج تعليم اللغة العربية في تركيا إلّا أنّه ما زال يعترّيها كثير من التحديات والمعوقات، والتي منها ما يتعلّق بالأهداف ومنها ما يتعلّق بالموادّ التعليميّة ومنها ما يتعلّق بالمعلمين والمتعلّمين وغير ذلك.

ويهدف هذا البحث إلى تسليط الضوء على المراحل التاريخيّة لتطوّر تعليم اللغة العربية في تركيا، وأهمّ التحدّيات التي تعترّي تطبيق وتنفيذ برامجها. وبغية معالجة هذه المعوقات والعقبات يُقدّم الباحث عدداً من التوصيات والمقترحات بهدف سدّ الفجوات الحاصلة في برامج تعليم اللغة العربية في تركيا.

الكلمات المفتاحيّة: تاريخ، تعليم العربية للناطقين بغيرها، تعليم اللغات، اللغة العربيّة.

NESİLLERİN KİŞİLİKLERİNİN OLUŞUMUNDA DİL ORTAMININ ETKİSİ

Doç. Dr. Mahmud KADDUM

يهدف هذا البحث إلى إبراز دور اللغة في الحفاظ على ثقافة الأمة وترابط أفرادها ونشر مبادئها الفكرية والعقدية، فاللغة وسيلة التخاطب بين الناس والتعبير عن أشواقهم وحاجاتهم وأفكارهم ومعتقداتهم، كما أنها وسيلة التفكير والتواصل والإبداع، وهي الحافظ لذاكرة الأمة وضامن وحدتها وهويتها، وخازن العلوم والمعلومات والتعاليم والتعليمات والقيم، ووسيلة التربية والتنمية والتقدم الحضاري.

وتأتي أهمية هذا البحث في وقت تداخلت فيه الثقافات وبدأت تظهر على بعض الناشئة علامات تدلّ على ضياعهم، وعدم معرفتهم بثقافات أممهم، مثل ما نلاحظه من إشارات وعلامات في المظهر والمعاملة والسلوك. ونظراً لما للغة من وظائف تؤديها في حياة الإنسان لارتباطها الوثيق بالتفكير والتعبير، فقد وجد الباحث ضرورة أن يلفت النظر إلى تأثير البيئة اللغوية في بآن في تكوين وتربية الناشئة، معتمدا في ذلك على المنهج الوصفي التحليلي.

الكلمات المفتاحية: اللغة، الثقافة، الناشئة، الهوية، القيم

ARAP DİLİ KONUŞMA YETENEĞİ VE ANLAM FARKLILIKLARINA ETKİSİ (ÖRNEK OLARAK KABİR AZABI İSBATI)

Öğr. Gör. Moustafa ALMOUSTAFA

التمكن من اللغة وأثره في اختلاف الفهم

إثبات عذاب القبر نموذجًا

تفسير النصوص الشرعية وتحليلها يعتمد أولاً على إحاطة المفسر بعلوم اللغة العربية وقواعدها ومعاني الألفاظ ومدلولاتها، وفي حال جهل المفسر بها تكون التحليلات والنتائج باطلة، خصوصاً إذا كانت تلك النصوص تتحدث في أمور غيبية لا يمكن للإنسان إعمال عقله في فهمها وتفسيرها، وفي حال تبنى بعض الناس تلك الأفكار وبنوا عليها معتقداتهم كان الوزر على من جاء بتلك التحليلات وسوقها على أنها حكم شرعي أو عقيدة إيمانية لا يصح إيمان المؤمن في حال اعتقد خلافها.

وفي هذا البحث المبسط ذكرت بعض النصوص الشرعية من كتاب الإمام البيهقي المسمى (إثبات عذاب القبر) والتي فسرّها العلماء الأفذاذ من أهل السلف بناء على علمهم باللغة العربية ومنطوق الكلام ومفهومه، ثم أتبعها بشرح بعض المعاصرين الذين يفتقدون العلم باللغة ومدلول الكلام للنصوص ذاتها، لنرى الفرق الشاسع والمتباين بين التفسيرين القديم والمعاصر، دون ذكر فرق أو مذاهب.

وسلكت في تتبع الموضوع المخطط الآتي:

1. الآثار الواردة في (إثبات عذاب القبر).
2. مذهب القدامى في فهم تلك الآثار.
3. مذاهب بعض المحدثين واختلافهم عن السابقين.
4. الرد على المحدثين، مع بيان التجاوزات اللغوية الواقعة في مذاهبهم.

**19 MAYIS ÜNİVERSİTESİ ARAPÇA DİL MERKEZİ'NDEKİ HAZIRLIK
SEVİYESİNDEKİ TÜRK ÖĞRENCİLERİNE PANDEMİ DÖNEMİNDE İNTERNET
ÜZERİNDEN ARAPÇA ÖĞRETİM ETKİNLİĞİ ve ALGILARI HAKKINDA
UYGULAMALI BİR ALAN ÇALIŞMASI**

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Derviş MÜEZZİN

فاعلية تدريس اللغة العربية عبر الإنترنت في ظل الجائحة للطلبة الأتراك وتصوراتهم في المرحلة التحضيرية
في مركز اللغة العربية بجامعة 19 مايو، دراسة تطبيقية ميدانية.

د. أحمد درويش مؤذن*

الملخص:

تهدف هذه الدراسة إلى التحقق من بيئة تدريس اللغة العربية عبر الإنترنت في ظل جائحة كورونا لعام 2020-2021 لطلاب كلية الإلهيات الذين يدرسون في المرحلة التحضيرية في مركز اللغة العربية التابع إلى جامعة 19 مايو في مدينة سامسون التركية، والاطلاع على آرائهم حول هذا النمط من التعليم، والتعرف على آلية تعليم وتعلم مهارات اللغة العربية، والصعوبات التي تواجه الطلاب والمدرسين وتصوراتهم من خلال تحليل البيانات وعرضها، والوقوف عند فاعلية تدريس اللغة العربية عبر الإنترنت ثم الخاتمة والتوصيات.

المشكلة التي يطرحها البحث هي أن التعليم في ظل جائحة (كورونا-كوفيد19) أصبح عبر الإنترنت، وبناء عليه فقد يواجه نظام التعليم بعض المشاكل والتحديات التي لا يمكن معرفتها والوصول إليها إلا من خلال دراسة تصورات الطلاب والمدرسين في مركز اللغة العربية أو قد يعزز من فاعلية استخدام نمط معين من التعليم، ولذلك جاءت هذه الدراسة لتسلط الضوء على الأسئلة البحثية التالية: ما فاعلية تدريس اللغة العربية عبر الإنترنت في مركز اللغة العربية؟ وما هي التحديات والصعوبات التي تواجه الطلاب والمدرسين في مركز اللغة العربية من خلال معرفة تصوراتهم.

تكمن أهمية الدراسة في الكشف عن التصورات التي وصل إليها الباحث مع عرضها وتحليلها من خلال برنامج (Nvivo) من أجل الوصول إلى النتائج والتوصيات.

استخدم الباحث المنهج النوعي للإشارة إلى المفاهيم والاصطلاحات، والمنهج الكمي من أجل الوصول إلى بعض الإحصائيات. واعتمد الباحث على تفريغ المقابلات التي أجريت مع عدد من الطلاب والمدرسين من خلال برنامج زووم، والمذكرات التي كتبها الطلاب عبر وسائل التواصل الاجتماعي.

الكلمات المفتاحية: التعليم والتعلم، الإنترنت، اللغة العربية، الجائحة، مركز اللغة العربية.

* رئيس قسم الترجمة إلى اللغة العربية وآدابها، أستاذ مساعد في قسم الترجمة للغة العربية وآدابها في المعهد العالي للغات الأجنبية وكلية الإلهيات قسم اللغة العربية وبلاغتها، جامعة 19 مايو، سامسون، تركيا.

Orcid id: 0000-0002-8702-637 /moazen.ahmad@gmail.com

KUR'AN-I KERİM'İN TEFSİRİNDE İMAM FARAHİ'NİN YENİLEYİCİ OKUYUŞ

Öğr. Gör. Ghiyas ANİS

القراءة التجديدية عند الإمام الفراهي في تفسير القرآن
(دراسة لقواعد النظام القرآني)

غياث أنيس

إن نظم القرآن الكريم هو الشغل الشاغل لعلماء التفسير والبلاغة قديما وحديثا بدءا من السكاكي والجرجاني والزمخشري والرازي وحتى عصرنا الحاضر، وكل أدلى بدلوه في هذا المضمار، والآن عالمنا الإمام الفراهي (ت1932م) وهو ترجمان القرآن في عصره -كما يسميه أهل بلده- له نظرة جديدة في فهم القرآن ومقاصده.

- فما هي هذه النظرة الجديدة لنظم القرآن الكريم؟
- وما هي القواعد التي استنبطها الفراهي من نظم القرآن الكريم؟
- وهل يخرج الفراهي في استنباطاته عن العلماء الذين سبقوه أم أنه جاء بجديد له جذور ثابتة وأدلة داحضة؟ كل هذه الأسئلة وأكثر يسعى هذا البحث للإجابة عنها.
- ضمن خطة مختصرها:
 - لمحة قصيرة وموجزة عن هذا العالم وتكوينه العلمي وبيئته.
 - تلخيص نظريته وبعض قواعده التجديدية في نقاط محددة.
 - ثم التمثيل لها والتدليل عليها.
 - ثم تحليلها والحكم عليها من خلال قواعد التفسير والبلاغة.
 - وذلك من خلال تفسيره: (تفسير نظام القرآن).
- الكلمات المفتاحية: الفراهي- نظم-تفسير-بلاغة-تجديد

**EL-MUKADDİMETU'L-ÂCURRŪMIYYE'NİN EL-CŪMEL VE ET- TUFFÂHA
Fİ'N-NAHV İSİMLİ ESERLERDEN HER BİRİYLE İLİŞKİSİ**

Doç. Dr. Abdul Bade ALNIRBANI

صِلَةُ (المَقْدِمَةُ الأَجْرُومِيَّةُ) بِكُلِّ مِنْ كِتَابِي (الجَمَلِ) وَ(التَّفَاحَةُ فِي النَّحْوِ)

المُلَخَّص

طَبَّقْتُ شُهْرَةَ كِتَابِ (الجَمَلِ) لِلزَّجَاجِيِّ (ت337هـ) الأفاق، وَغَدَا مَحَوَّرَ حَزَكَةَ تَأْلِيفِيَّةٍ دَارَتْ عَلَيْهِ، وَمِنْ أَشْهَرِ مَا
وُضِعَ اخْتِصَارًا لَهُ كِتَابَانِ، دُونَ أَنْ يَكُونَ فِيهِمَا تَصْرِيحٌ بِصِلَتِهِمَا بِهِ:
الأَوَّلُ: (التَّفَاحَةُ فِي النَّحْوِ) لِأَبِي جَعْفَرٍ النَّحَّاسِ (ت338هـ).
وَالثَّانِي: (المَقْدِمَةُ الأَجْرُومِيَّةُ) لِابْنِ أَجْرُومٍ (ت723هـ).
وَكَانَ أَبُو جَعْفَرٍ أَكْثَرَ التِّرَاقِمَا بِعِبَارَةِ الزَّجَاجِيِّ قَلَمًا يُجَاوِزُهَا، وَلَمْ يَشُبْ مُخْتَصَرَهُ بِغَيْرِ أَصْلِهِ.
عَلَى أَنَّ صِلَةَ الأَجْرُومِيَّةِ بِالتَّفَاحَةِ أَيْضًا لَا تُنْكَرُ، وَيُظْهَرُ التَّأْتِيرُ الْكَبِيرُ لِلتَّفَاحَةِ فِي الأَجْرُومِيَّةِ فِي الْأَبْوَابِ أَكْثَرَ
مِنْهُ فِي النُّصُوصِ، وَكَانَ اخْتِيَارُ ابْنِ أَجْرُومٍ مِنَ الْجَمَلِ كَانَ عَلَى هَدْيٍ مِنْ اخْتِيَارِ النَّحَّاسِ مِنْهُ.
وَحُلَاصَةُ الْقَوْلِ أَنَّ ابْنَ أَجْرُومٍ الْفَاسِيَّ أَرَادَ، كَمَا أَرَادَ مِنْ قَبْلِهِ ابْنُ النَّحَّاسِ الْمِصْرِيَّ، أَنْ يُؤَلَّفَ كِتَابًا يَكُونُ
دَهْلِيزًا لِكِتَابِ الزَّجَاجِيِّ فِي سَلَمِ التَّعْلِيمِ، بَعْدَ أَنْ كَثُرَتْ عِنَايَةُ طُلَّابِ الْعَرَبِيَّةِ بِهِ وَلَا سِيَّامَا الْمَغَارِبَةِ، فَكَانَتْ المَقْدِمَةُ الأَجْرُومِيَّةُ.
الكلمات المفتاحية: الجَمَلُ فِي النَّحْوِ، التَّفَاحَةُ فِي النَّحْوِ، المَقْدِمَةُ الأَجْرُومِيَّةُ، المَقْدِمَةُ الْجَزُولِيَّةُ، اخْتِصَارٌ.

ÇOCUKLARIMIZA ARAPÇA DİL BİLGİSİNİ NASIL ÖĞRETİRİZ

Doç. Dr. Abdul Bade ALNIRBANI

كيف نعلّم أطفالنا النحو العربي؟

- النحو هو قانون تأليف الكلام وما ينشأ عنه من تفاعل بين أجزائه، وكان وما يزال سبيل من أراد تعلّم العربية، غير أنه شاع بين القاصي والداني عسر هذا العلم وامتناع جانبه على كثير من المتعلمين، لأسباب كثيرة بعضها عام وبعضها خاص.

- فكيف السبيل إلى أن نقدّمه لأطفالنا على ما فيه من التجريد، وما في البدايات من صعوبة التأسيس، مع اتّساع مباحثه، وتداخل بعض مسائله؟

- يسعى هذا البحث إلى تحقيق غايتين، أولاهما طريق إلى الأخرى:

الأولى: تحديد المشكلات التي قد تحول بين الطفل وفهمه النحو وتمثّله على نحو سليم، ثم رسم الحلول لتذليل تلك المشكلات، كلّ ذلك بالاستناد إلى خبرة الباحث في ممارسة هذا العلم مطالعة وتأليفًا وتدريسًا سنين طويلة لأعمار متفاوتة.

والأخرى: تصميم برنامج تعليمي يكون مدخلًا إلى تعليم أطفالنا النحو العربي، يبرأ ممّا حدّد أعلاه، ويتحقّق فيه ما يأتي:

1. مبادئ أوليّة يُبنى عليها ولا تُنَبّي على شيء، سوى أن يكون لدى المتعلّم إلمامٌ باللغة العربيّة.
 2. تُسَلِّسُ تراكُميًّا، لا يعترضه تقديمٌ مُؤَخَّر ولا تأخيرٌ مُقَدِّم.
 3. مِنْهَاجٌ مُتكامِلٌ، يَمَسُّ مَبَاجِئَهُ كُلُّهَا بِنَفْسِ الْعُمُقِ.
- وقد جاء هذا البرنامج في ثمانية أبواب تستغرق جلّ مهمّات علم النحو، وهي:

1. الكلمة وأنواعها.
2. الإعراب وعلاماته.
3. الأسماء.
4. الأفعال.
5. الحروف والأدوات.
6. الجملة ومكوّناتها (وهو أوسعها).
7. الإضافة.
8. التوابع.

- وسعيًا إلى تمام الإفادة من هذا البرنامج على نحو ما أراده واضعه، سيكون مشفوعًا بمقاطع مرئية (فيديوهات) قصيرة جدًّا، تُعنى بتطبيقه كاملاً دون استرسال في الطرح.

DİL İSTİŞHÂDLARININ ZENGİNLEŞTİRMESİNDE KIRÂÂT-I AŞERE'NİN ROLU

Dr. Öğr. Üyesi Hussam ANIS

القراءات العشر وأثرها في إغناء شواهد اللغة

نزل القرآن الكريم بالقراءات العشر فتعددت وجوه أداء كلماته لفظاً، وتنوّعت معاني الكلمات باختلاف الفرشيات التي بلغت في القرآن نحو /2000/ كلمة، كما اختلفت اللهجة في كثير من كلماته حال قراءته بالقراءات، فباتت هذه الظاهرة مسفرة عن تراكيب نحوية وأخرى صرفية وثالثة بلاغية وغير ذلك مما أثرى الشواهد التي ينبغي ألا تخفى على معلم العربية في تعليمه واستشهاده على جوازات اللغة.

زد على ذلك أن دراسة علم الصوتيات من خلال اختلاف القراءات القرآنية كنحو الإمالة والتقليل والتسهيل والنقل وغيرها - المعلومة لدى أصحاب هذا الفن- لها أثرها في تعليم اللغة ونطقها عند العرب والناطقين بغيرها مما لا يستغني عنه مختص في تعليم اللغة.

يُحاول هذا البحث الوقوف على تلك الشواهد اللغوية التي انفردت بها وجوه القراءات العشر المتواترة بمختلف لهجاتها، وتنزيلها منزلتها لتنبؤاً مكانتها كشاهد للتدليل على سعة جوازات اللغة، مع التعرّيج في البحث على التوجيه اللغوي لهذه الشواهد، وبيان أن كثيراً من قواعد هذه الشواهد غير مشهورة في عامة كلامنا ودروسنا في لغتنا الأم، وستخلص الدراسة إلى نتائج ستريل بها.

وعليه؛ رأيت أن يدور البحث على محورين أساسيين تنساب بينهما المطالب:

- التعريف بالقراءات العشر المتواترة، فرشياتها ولهجاتها كمدخل للبحث.
 - إبراز الشواهد اللغوية من القراءات للاستدلال على جوازات اللغة.
- هذا ما بدا لي الكتابة فيه، والله الموفق وهو المستعان.

الكلمات المفتاحية: القراءات، الشواهد، الأم، فرشيات

ANADİLDE KAVRAM ÜRETME ve SEMANTİK ZENGİNLİĞİ OLUŞTURMA (SARF İLMİNDEKİ İŞTİKÂK BAĞLAMINDA)

Dr. Öğr. Üyesi Hafel ALYOUNES

توليد المصطلح والغنى الدلالي في اللغة الأم

الاشتقاق الصرفي أنموذجاً

تعد اللغة العربية من أنقى اللغات الحية وأكثرها محافظة على مفرداتها وتطوراً، لما لها من مزايا، انمازت بها دون اللغات الأخرى لأسباب عديدة من أبرزها ظاهرة الاشتقاق الصرفي الذي صار سمّاً لها وعاملاً بارزاً من عوامل حيويتها واستمرارها وتطورها الدائم، وهذا ما مكنها من تكوين عوائل لغوية على مرّ الدهور الدهيرة، وجعلها في كل زمان تلبي حاجات مستعملها في التعبير عما يدور حولهم، بل إن وسعتها ومرونتها مكنها من القدرة على توليد المصطلحات في العلوم كافة وزادت في إسداء منابعها وردها بروافد عديدة أغنتها عن الاتكاء على غيرها خلا في محاجر ضيقة، مثلما يكون في اللغات عادةً، ومن ذلك ما يُسمّى بظاهرة الاقتراض اللغوي والنّحت والتّغريب، وهنا لا بد من الإشارة إلى أهمية الجذر الأصلي للكلمة الذي يساعد في الكشف عن معالمها وطريقة اشتقاقها وتوليد المصطلح منها ؛ لينتج عنها عائلة تنتمي إلى الأصول التي أشار إليها ابن فارس في مقاييسه، التي حدد فيها المعاني الأصلية في كل لفظ، وما يمكن أن ينتمي إليها صليبية، وهذا ما يمنع تداخل الأصول المعلولة فيما بينها، ويبين غيرها مما يشابهها في البناء والضبط، وهذان هما القائدان إلى الوزن وضبطه وفق السماع أو القياس ليبني عليه المدخل السليم لشرح المعاني والدلالات التي ترجع إلى أصل واحد. وهو ما ستبحثه هذه الورقة.

فالاشتقاق الصرفي هو الطريقة المثلى لرشد اللغة بالمداخل المعجمية المختلفة التي أسست عوائل لغوية ذات أبنية مستعملة تنتمي إلى أطر زمانية معينة، قد لا يجد الباحث أصولاً لها في المعاجم، إنما يقع عليها في مدونات الحضارة العربية المتعددة من فلسفة وطبّ ومناظر وسياسات شرعية ولغة وشعر وغيرها. وهو ما سنقف عنده مستعينين بأدوات المنهج الوصفي. أما عن الإطار الزمني لما ستعرض له الورقة فسيكون من أقدم مدونة لغوية مكتوبة وصلت إلينا إلى نهاية القرن الخامس الهجري. وسيزيل القول فيما ذهبنا إليه بنتائج وتوصيات فيها للقارئ رأيي.

İÇGÜDÜYLE FASİH ARAPÇA ÖĞRETİMİ (TEORİ VE PRATİK)

Dr. Batoul Ahmad JINDIA

تعليم العربية الفصحى بالفطرة

(النظرية والتطبيق)

يواجه المتعلمون صعوبات جمة في تعلم العربية الفصحى وإتقانها؛ حيث يكون واجباً عليهم تعلم قواعد النحو العربي المرهقة من دون أن يحققوا في مقابل ذلك تقدماً كافياً في إتقان العربية تحدثاً وقراءة وكتابة. ولا ريب أن توصيف المشكلة على هذا النحو يجعل أنظمة تعليم الفصحى عن طريق تعلم النحو غير مجدية، وتمثل عبئاً على المتعلمين بدلاً من أن تقدم حلاً منتجاً وفاعلاً. ويسعى البحث المقدم إلى اقتراح نظام خاص لتعليم اللغة العربية بحيث يتجاوز عقبات الواقع اللغوي والتعليمي والثقافي، ويسمح بتلافي أسس المشكلة الحضارية والثقافية التي تعاني منها اللغة العربية الفصحى في هذا العصر.

يستند البحث في منهجه المقترح لتعليم العربية إلى الأساس الفطري الذي تكتسب به اللغات عامة، وهو منهج قابل للتطبيق في تعليم العربية للصغار العرب وغير العرب، باعتماد السماع والمحادثة أساساً للتعلم من دون أن يكون للنحو والإعراب دور في ذلك.

يستفيد البحث في هذا السياق من نظرية الدكتور عبد الله الدنان في تعليم العربية بالفطرة وتطبيقاتها، كما أنه يبني على نتائج اختبار النظرية في تعليم اللغة الفصحى لابن الباحثة منذ بداية تعلمه الكلام، ويسجل ملاحظاته وتوصياته بناء على الأساسين النظري والتطبيقي.

يتألف البحث من المحاور التالية:

- 1- أساس المشكلة
- 2- الواقع التعليمي وسليباته
- 3- نظرية عبد الله الدنان في تعليم الفصحى بالفطرة وتطبيقاتها
- 4- منهج تعليم العربية بالفطرة:
 - الأساس العلمي
 - الأهداف والإيجابيات
 - الأدوات والأساليب والشروط
 - الفئات المستهدفة
- 5- نموذج تطبيقي:
 - النتائج وعوامل القوة
 - الصعوبات والمحاذير
- 6- توصيات

THE POSITION of ARABIC in HIGHLIGHTING THE ISLAMIC IDENTITY in MALAYSIA

Adham Ali HAMWIYA

مكانة اللغة العربية في إبراز الهوية الإسلامية في ماليزيا

د. أدهم محمد علي حموية*

للغة مكانة بارزة في بناء المجتمع الذي يتحدث بها، وصوغ ذاكرته، وصناعة وجدانه، وضمان تماسكه، وتواصل أجياله، وتوسيع دائرة تفاهمه وتعاونيه، والإسهام في تشكيل أنماط تفكيره وإبداعه، والتأثير في أخلاقه وسلوكه، وتحريكه لتغيير واقعه؛ أي إن اللغة هي المقوم المركزي في تكوين هوية المجتمع الذي تُستخدم فيه. ويُقَدِّم المنظور الإسلامي اختلاف المجتمعات على أنه سُنَّة كونية تتمايز بها الهويات، وتختلف الثقافات بتأثير من اختلاف اللغات، وغاية هذه السُنَّة تعارف هذه المجتمعات بتواصلها وتفاعلها، ولتحقيق هذه الغاية يستعين المنظور الإسلامي بالأداة نفسها التي اختلفت بها المجتمعات فيما بينها؛ أي اللغة؛ إذ قدَّم الإسلام اللغة العربية لهذه المهمة، فيها أنزل قانونه الجامع؛ القرآن الكريم، وبها نُقِلَت مكارم الأخلاق التي بُعث لإتمامها نبيُّه عليه الصلاة والسلام، وتحلَّى بها صحابته رضي الله عنهم، وجزء من شعائر الإسلام لا يستقيم إلا بالعربية، وبها أولاً فُصِّلَ الحلال والحرام، وعُرف المعروف، وأُنكر المنكر، ومن كان مُسْلِمًا فلا بُدَّ مُتَّبِع هذا الذي وصل إليه بالعربية؛ أيًّا كانت لغته، وهكذا صارت العربية اللغة الأم للمسلمين، والمقوم المركزي في تكوين الهوية الإسلامية للمجتمعات المسلمة. وعليه؛ يتحرَّى هذا البحث إبراز الهوية الإسلامية في ماليزيا من خلال مظاهر العناية باللغة العربية فيها؛ تعبدًا، وتعليمًا، وبحثًا.

* أستاذ مساعد، قسم التربية اللغوية، كلية التربية، الجامعة الإسلامية العالمية بماليزيا، adhamawiya@iium.edu.my.